

ფისკალური სექტორის მაკროეკონომიკური რისკების ანალიზი

2016-2020 წწ.

მაკროეკონომიკური რისკები

1. შესავალი

ქვეყანაში და მის ფარგლებს გარეთ მიმდინარე მოვლენებმა შესაძლებელია მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს ქვეყნის მაკროეკონომიკურ განვითარებაზე. ამგვარი მოვლენები წარმოადგენს ფისკალურ რისკებს, რომლებიც თავის მხრივ მოქმედებს ქვეყნის ფისკალურ მდგომარეობაზე. დოკუმენტის მიზანია გამოავლინოს მაკროეკონომიკური რისკები და შეაფასოს მათი ფისკალური შედეგები, რათა წინასწარ იყოს განსაზღვრული, როგორც ნეგატიური, ისე პოზიტიური გადახრების შემთხვევაში ფისკალური პოლიტიკის პასუხები.

მაკროეკონომიკური რისკების შეფასების პროცესში გამოვლენილია ყველა ის შესაძლო დადებითი თუ უარყოფითი ეკონომიკური და პოლიტიკური ფაქტორი, რომელსაც საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს აზრით გავლენა ექნება მაკროეკონომიკურ მაჩვენებლებზე.

გამოვლენილი რისკების ანალიზის საფუძველზე დოკუმენტში განხილულია მაკროეკონომიკური განვითარების სამი სცენარი: საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური.

საბაზისო სცენარი წარმოადგენს, ეკონომიკური განვითარების იმ მოსალოდნელ ვარიანტს, რომლის მოხდენის ალბათობაც საშუალოვადიან პერიოდში ყველაზე მაღალია. შესაბამისად, აღნიშნული სცენარის საფუძველზე ხდება სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტის შედგენა.

პესიმისტური სცენარი შექმნილია ეკონომიკური განვითარების შეფერხების, ხოლო ოპტიმისტური - ეკონომიკური განვითარების დაჩქარების შემთხვევისათვის.

მაკროეკონომიკური რისკების ეფექტიანი მართვისათვის მნიშვნელოვანია წინასწარ იქნას განსაზღვრული, თუ როგორი ფისკალური პასუხები ექნება მთავრობას საბაზისო სცენარიდან გადახრის შემთხვევაში. ამ მიზნით, აღნიშნული დოკუმენტი შეიცავს ოპტიმისტურ და პესიმისტურ სცენარებზე მთავრობის პოლიტიკის პასუხებს.

2. ეკონომიკური მიმოხილვა

2.1. მთლიანი შიდა პროდუქტის დინამიკა

2015 წელს, მთლიანი შიდა პროდუქტის რეალურმა ზრდამ 2.9 პროცენტი შეადგინა. 2015 წელს მთლიანი შიდა პროდუქტი ნომინალურ გამოსახულებაში 31755 მლნ ლარით განისაზღვრა, რაც 8.9 პროცენტით აღემატება წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს.

2015 წლის არასახარბიელო ფაქტორები ნაწილობრივ შენარჩუნებულია 2016 წელსაც. თუმცა, საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციების (IMF, EBRD) 2016 წელს განახლებული პროგნოზების მიხედვით საქართველოს რეგიონში ერთ-ერთი მაღალი ზრდა აქვს. 2016 წლის პირველი ცხრა თვის საშუალო რეალურმა ზრდამ 2.6 პროცენტი შეადგინა, ხოლო 2016 წლის ეკონომიკური ზრდის პროგნოზი 2.7 პროცენტის დონეზეა ნავარაუდები.

2.2. ფასები

საქართველოს ეროვნული ბანკი ახორციელებს ინფლაციის თარგეთირების პოლიტიკას, რომელიც ითვალისწინებს ინფლაციის ზომიერი და პროგნოზირებადი ტემპის განსაზღვრას და აღნიშნული მაჩვენებლის მიღწევას, რაც აუცილებელი ფაქტორია გრძელვადიანი ეკონომიკური ზრდისთვის. ინფლაციის მიზნობრივი მაჩვენებელი 2016 წელს 5 პროცენტს, 2017 წლისათვის - 4 პროცენტს, ხოლო 2018 წლისათვის - 3 პროცენტს შეადგენს.

2016 წლის ოქტომბერში ინფლაციის დონემ წინა წლის შესაბამის თვესთან შედარებით (წლიური ინფლაციის დონე) -0.2 პროცენტი შეადგინა. 2016 წლის ბოლოს მოსალოდნელი ინფლაციის მაჩვენებელი მიზნობრივ მაჩვენებელზე დაბალ დონეზეა ნავარაუდები. 2017 წლიდან ინფლაცია ეტაპობრივად გაიზრდება და საშუალოვადიან პერიოდში სამიზნე მაჩვენებლის ფარგლებში იქნება.

2.3. ლარის გაცვლითი კურსი

2015 წლისგან განსხვავებით, 2016 წელს ლარმა გამყარება დაიწყო. 2016 წლის რვა თვეში ლარი გამყარდა როგორც აშშ დოლართან, ასევე ევროსთან მიმართებაში, შესაბამისად 3.8 პროცენტით და 1.7 პროცენტით. თუმცა, -შემდგომ პერიოდში, აშშ დოლარის ინდექსის გამყარების გამო ლარმა, მსოფლიოს მრავალი ვალუტის მსგავსად გაუფასურება განიცადა. აგვისტოს თვიდან ლარის გაუფასურებამ აშშ დოლართან მიმართებაში 8.4% შეადგინა.

ეკონომიკის კონკურენტუნარიანობის შესაფასებლად მნიშვნელოვანია ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსის დინამიკა, რომელიც, წარმოადგენს ლარის საშუალო კურსს სავაჭრო პარტნიორების კურსთან მიმართებაში. 2016 წლის ოქტომბრის მდგომარეობით

ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი გამყარდა წლიურად 9.9%-ით. ოქტომბრის მდგომარეობით 4.4%-ით გამყარებულია რეალური ეფექტური გაცვლითი კურსიც.

2.4. საბიუჯეტო პოლიტიკა

მთავრობა მისდევს ფისკალური დეფიციტის თანმიმდევრული შემცირების პოლიტიკას საშუალოვადიან პერიოდში. 2016 წელს ბიუჯეტის მოსალოდნელი დეფიციტი მთლიან შიდა პროდუქტთან მიმართებაში შეადგენს 4.6 პროცენტს. დაგეგმილი საინვესტიციო პროექტების პრობებში 2017 წელს ბიუჯეტის დეფიციტი დაგეგმილია მთლიანი შიდა პროდუქტის 4.1 პროცენტის ოდენობით, ხოლო შემდეგ წლებში მისი თანმიმდევრული შემცირებაა ნავარაუდები.

2.5. მიმდინარე ანგარიში

მიმდინარე ანგარიშის ბალანსის მაღალი დეფიციტი საქართველოს ეკონომიკის ერთ-ერთ მთავარ მოწყვლადობის წყაროს წარმოადგენს. 2015 წელს, მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტმა 11.9 პროცენტი შეადგინა. აღსანიშნავია, რომ ნომინალურ გამოსახულებაში მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი გაუმჯობესდა, თუმცა კურსის გაუფასურების გამო, აშშ დოლარით გამოსახული მშპ-ს შემცირების გამო, ფარდობის მაჩვენებლის გაუარესებას ქონდა ადგილი. საშუალოვადიან პერიოდში ქვეყნის ეკონომიკური პოლიტიკა მიმართული იქნება მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის შემცირებისაკენ.

2.6. სახელმწიფო ვალი

2015 წელს სახელმწიფო ვალი მთლიან ეკონომიკასთან მიმართებაში მშპ-ს 41.4%-ის დონეზეა. აქედან, საგარეო ვალი 32.5, ხოლო საშინაო ვალი 8.9 პროცენტი. აღნიშნული მაჩვენებელი, არ აღემატება ეკონომიკური თავისუფლების აქტით განსაზღვრულ დასაშვებ ნორმას (60% მშპ-სთან მიმართებაში).

გასულ პერიოდში ლარის გაცვლითი კურსის ცვლილებებმა მნიშვნელოვნად გაზარდა ლარში გამოსახული სახელმწიფო საგარეო ვალის მოცულობა, თუმცა სახელმწიფო ვალის პორტფელი ინარჩუნებს ხელსაყრელ ფინანსურ პარამეტრებს და საშუალოვადიან პერიოდში არ მიაღწევს კრიტიკულ ზღვარს, რასაც ასევე აჩვენებს სახელმწიფო ვალის მდგრადობის ანალიზის შედეგები.

ამასთან, საგარეო მოწყვლადობის შესამცირებლად, გრძელვადიან პერიოდში მთავრობა გეგმავს სახელმწიფო საშინაო ვალის წილის ზრდას.

2.7. პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები

2015 წელს, საქართველოში განხორციელებული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოცულობა 11 პროცენტით შემცირდა და 1 565 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

2016 წლის პირველ ნახევარში საქართველოში განხორციელებული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოცულობამ 834 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 11 პროცენტით მეტია 2015 წლის შესაბამის პერიოდის მაჩვენებელზე. უმსხვილესი პირდაპირი ინვესტორი ქვეყნების პროცენტულ სტრუქტურაში პირველ ადგილზე აზერბაიჯანი, ხოლო მეორე ადგილზე გაერთიანებული სამეფო იმყოფება.

3. წინა დოკუმენტში იდენტიფიცირებული რისკების ანალიზი

3.1. რისკების მატერიალიზაციის ანალიზი

წინა დოკუმენტში იდენტიფიცირებულ იქნა 5 პოზიტიური და 4 ნეგატიური მაკროეკონომიკური რისკი. **პოზიტიური** რისკებიდან 2016 წელს განვლილ პერიოდში რეალიზებულ იქნა სამი მათგანი:

დაბალ დონეზე შენარჩუნდა ნავთობის ფასები, რასაც მოჰყვა შიდა ბაზარზე საწვავზე ფასების დაბალი დონე და შემცირებული დანახარჯები იმპორტზე.

მეზობელ ქვეყნებში განვითარებული ნეგატიური მოვლენების ასახვა საქართველოს ეკონომიკაზე ამ ეტაპისათვის ამოწურულია. დასტაბილურდა სიტუაცია რეგიონის ქვეყნებში. საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციების შეფასებით აღნიშნული ქვეყნების ეკონომიკური ზრდა მოსალოდნელზე მეტად არ შენელებულა. გაუქმდა საბერძნეთიდან ფულის გადარიცხვებზე დაწესებული კონტროლები და ფულადი გზავნილების შემოღინების გაუმჯობესდა.

ირანისათვის სანქციების მოხსნამ გაზარდა მისი ეკონომიკური აქტივობა რეგიონში. გაზრდილია საექსპორტო შემოსავლები. მკვეთრად მოიმატა ირანიდან შემოსული ვიზიტორების რიცხვმა.

2016 წლის განვლილ პერიოდში იდენტიფიცირებული **უარყოფითი რისკების** მწვავე მატერიალიზაციას და მათი ეკონომიკაზე შეფერხების მიმართულებით ასახვას ადგილი არ ჰქონია. წინა წელთან შედარებით დასტაბილურდა ვითარება რეგიონში (თუმცა კვლავ არსებობს უარყოფითი სცენარის განვითარების ალბათობა). მიუხედავად იმისა, რომ განვითარებულ ქვეყნებში შეიმჩნევა ინვესტირებისადმი მიდრეკილების დაბალი დონე, საქართველოს შემთხვევაში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ნაკადების მაღალია. გარდა ამისა, როგორც ეს გასული წლის რისკების ანგარიშში იყო უარყოფით რისკად იდენტიფიცირებული, ფედერალური სარეზერვო სისტემის მიერ არ განხორციელებულა მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთის მოსალოდნელი ტემპებით ზრდა, რაც კიდევ უფრო შეამცირებდა ინვესტიციების ნაკადებს ახალი ბაზრის ქვეყნებში.

3.2. პოლიტიკის პასუხების ანალიზი

2016 წელს ეკონომიკური განვითარების დინამიკა გასული წლის რისკების ანგარიშში (SFR 1501) აღწერილი საბაზისო სცენარის მსგავსია. მოსალოდნელია 9,642 მლნ ლარის შემოსავლის მობილიზება, საიდანაც 8,740 მლნ ლარი იქნება საგადასახადო შემოსავლები, რაც საბაზისო სცენარის მიხედვით დაგეგმილი შემოსავლების შესაბამისია. აღნიშნულის გათვალისწინებით, მთავრობის მხრიდან საბიუჯეტო ცვლილებებით რეაგირების საჭიროება არ დამდგარა.

4. მაკროეკონომიკური რისკები

მაკროეკონომიკური რისკების იდენტიფიცირების პროცესში გამოვლენილია ის ფაქტორები, რომელთაც შესაძლოა გავლენა მოახდინონ ეკონომიკური განვითარების დინამიკაზე.

4.1. პოზიტიური ფაქტორები

4.1.1. ვაჭრობის გაფართოება

საქართველო აქტიურად იყენებს ექსპორტის დივერსიფიკაციის შესაძლებლობებს. 2014 წლის პირველი სექტემბრიდან ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ (DCFTA) ამოქმედებული შეთანხმება ამ მიმართულებით გადადგმული მნიშვნელოვანი ნაბიჯია. ასევე ჩინეთთან და EFTA -ს ქვეყნებთან (შვეიცარია, ნორვეგია, ისლანდია და ლიხტენშტეინი) თავისუფალი ვაჭრობის ამოქმედება ხელს შეუწყობს ქართული პროდუქციისთვის გასაღების ბაზრების ზრდას. ჯამში შეთანხმებების ამოქმედების შედეგად საქართველოს მსოფლიოს ერთ მესამედთან ექნება თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმი. საქართველოს აქვს პოტენციური გაზარდოს სატრანზიტო დერეფანი და მეზობელ ქვეყნებს (თურქეთს, ირანს, რუსეთს და სომხეთი) შორის ვაჭრობა მისი გავლით მოხდეს, რაც მომავალში წარმოქმნის დამატებით შემოსავალს და დადებით გავლენას იქონიებს ქვეყნის ეკონომიკის დივერსიფიკაციაზე.

4.1.2. დოლარიზაციის შემცირება

დოლარიზაციის დონის შემცირების შემთხვევაში საგარეო ფაქტორები და კურსის მერყეობა ნაკლებ შემზღუდველ გავლენას მოახდენს მოსახლეობის განკარგვად შემოსავალზე. შეამცირებს ქართული ეკონომიკის უცხოური ვალუტაზე დამოკიდებულებას, რაც ხელს შეუწყობს დადებითი მოლოდინების ფორმირებას, წახალისებს ერთობლივ მოთხოვნას და ეკონომიკურ ზრდას.

4.1.3. ბიზნესისა და მომხმარებელთა ნდობის გაუმჯობესება

2016 წლის დასაწყისიდან შეინიშნება, როგორც მომხმარებელთა ასევე ბიზნესის ნდობის გაუმჯობესება, რისი თქმის საშუალებასაც მომხმარებელთა და ბიზნესის ნდობის ინდექსების გაუმჯობესება იძლევა. მოსალოდნელია მოხმარებისა და კერძო ინვესტიციების ზრდა, რაც ეკონომიკურ ზრდის მაჩვენებელზე დადებითად აისახება.

4.2. ნეგატიური ფაქტორები

4.2.1. ძირითადი სავაჭრო პარტნიორი ქვეყნების ეკონომიკური ზრდის შენელება

საქართველოს ძირითად სავაჭრო პარტნიორ ქვეყნებს მეზობლები (რუსეთი, თურქეთი, სომხეთი, აზერბაიჯანი) და უკრაინა წარმოადგენს. აღნიშნულ ქვეყნებში ეკონომიკური ზრდის შენელების და გეოპოლიტიკური რისკების საფრთხე უარყოფითად აისახება საქართველოს ექსპორტზე, რაც თავის მხრივ მიმდინარე ანგარიშის ბალანსს აუარესებს. რეგიონში არსებული პრობლემები ასახვას ჰპოვებს მეზობელი ქვეყნების სახელმწიფო საკრედიტო რეიტინგებზეც, რაც უარყოფითად აისახება რეგიონის საინვესტიციო მიმზიდველობაზე. რეგიონის ქვეყნებში შეინიშნება სახელმწიფო საკრედიტო რეიტინგის გაუარესება.

4.2.2. გლობალიზაციის პროცესის შენელება

დე-გლობალიზაცია და საერთაშორისო ეკონომიკური კავშირების შესუსტება მნიშვნელოვან რისკს წარმოადგენს შემდგომი ეკონომიკური ზრდისთვის. დე-გლობალიზაციის რისკი დაკავშირებულია საერთაშორისო ვაჭრობის შენელებასა და კაპიტალის ნაკადების შემცირებასთან.

2015 წელს საქონლით ვაჭრობის ზრდის მაჩვენებელმა მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის შემდგომ ყველაზე დაბალ ნიშნულს მიაღწია. სავალუტო ფონდის პროგნოზით აღნიშნული მაჩვენებლის მნიშვნელოვანი გაუმჯობესება არაა მოსალოდნელი. საგარეო ვაჭრობის ზრდის შენელებას ხელი შეუწყობს საქონლის ექსპორტიორი ქვეყნების მხრიდან მოთხოვნის და ასევე ჩინეთის მიერ შუალედური პროდუქციის იმპორტის შემცირებამ.

2010 წლის შემდეგ შენელდა კაპიტალის შემოდინება განვითარებად ქვეყნებში. გასათვალისწინებელია ასევე განვითარებადი ქვეყნებიდან ინვესტიციების მიერ კაპიტალის გატანის ბოლოდროინდელი მზარდი ტენდენცია. საქართველოს მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის დაფინანსების მნიშვნელოვან წყაროს პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები წარმოადგეს, შესაბამისად კაპიტალის ნაკადების შემცირება რისკის შემცველია საქართველოსთვის.

4.2.3. ამერიკაში მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთის ზრდა

აშშ-ის ეკონომიკა ბოლო პერიოდში საკმაოდ მაღალი ზრდის ტემპებით ვითარდება. უმუშევრობის შემცირება და სამუშაო ადგილების შექმნა სოლიდურ ტემპებს ინარჩუნებს. აღნიშნულ ფონზე ფინანსური ბაზრები კვლავ ვარაუდობენ ფედერალური სარეზერვო სისტემის მიერ პოლიტიკის განაკვეთის ზრდას. ფედ-ის მიერ მონეტარული პოლიტიკის გამკაცრება დამატებითი ფაქტორი იქნება აშშ-ში კაპიტალის ნაკადების შემობრუნებისთვის, რაც შეამცირებს ინვესტიციების ნაკადებს ახალი ბაზრის ქვეყნებში, გაზრდის ზეწოლას მათ სავალუტო კურსებზე და გაამძაფრებს კრიზისის მაღალი დოლარიზაციის მქონე ქვეყნებში.

4.2.4. ჩინეთის ეკონომიკის სტაგნაცია

ბოლო პერიოდის განმავლობაში შეიმჩნევა ზრდის ტემპების შემცირება ჩინეთის ეკონომიკაში. იგი წლების განმავლობაში მსოფლიო ეკონომიკის ძირითადი მამოძრავებელი ძალა იყო, თუმცა სტაგნაციის შემთხვევაში შეიძლება მსოფლიო ეკონომიკის მთავარ შემაფერხებელ ფაქტორად გადაიქცეს.

ჩინეთი უმსხვილესი წმინდა ექსპორტიორია რაც ამცირებს მისი გავლენის სიძლიერეს. მისი ეკონომიკის შემცირება ყველაზე მეტ პრობლემას შეუქმნის ნედლეულისა და საინვესტიციო საქონლის მწარმოებელ ქვეყნებს. შესაბამისად, მისი გავლენა საქართველოს ეკონომიკაზე არ იქნება ძლიერი.

თუმცა, ბოლო წლებში ჩინეთი გადაიქცა საქართველოში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მნიშვნელოვან წყაროდ. შესაბამისად ჩინეთის ეკონომიკის შემცირება ნეგატიურად იმოქმედებს პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ნაკადებზე საქართველოში.

იდენტიფიცირებული პოზიტიური და ნეგატიური მაკროეკონომიკური ფაქტორები ძირითადად განაპირობებენ ერთობლივი მოთხოვნის ცვლილებას. ერთობლივ მიწოდებაზე მოქმედ ერთადერთ ფაქტორს წარმოადგენს ნავთობის მსოფლიო მოსალოდნელი ტენდენციები, რაც პოზიტიური ფაქტორია.

გარდა ამისა, ერთობლივი მიწოდების რისკებს ბიუჯეტის მაჩვენებლებზე შედარებით ნაკლები გავლენა აქვს. ერთობლივი მიწოდების შოკის შემთხვევაში მშპ-ს კლებას თან ახლავს ფასების ზრდა, ხოლო მშპ-ს ზრდას ფასების კლება, რის გამოც მშპ-ის და ფასების ცვლილებით გამოწვეული ფისკალური ეფექტები ასუსტებენ ერთმანეთს.

შესაბამისად, ფისკალური სცენარების ანალიზისას განხილულია ერთობლივი მოთხოვნის ცვლილებებით გამოწვეული ფისკალური შედეგები და ცვლილების აღნიშნული სპეციფიკის გათვალისწინებით შემუშავებულია საბიუჯეტო პოლიტიკის პასუხები.

5. მაკროეკონომიკური სცენარების ანალიზი

მაკროეკონომიკური სცენარების ფორმირება ხდება სხვადასხვა, არაპროგნოზირებადი მოვლენის მოხდენის შემთხვევაში საბიუჯეტო მაჩვენებლების დაგეგმილი მნიშვნელობიდან გადახრის რაოდენობრივი შეფასების მიზნით, რათა შეფასდეს შემთხვევითი მოვლენებისადმი ფისკალური სექტორის მდგრადობა. სცენარების ფორმირებისას ხდება იმ მაჩვენებლების ცვლილებაზე დაკვირვება, რომლებსაც ბიუჯეტზე პირდაპირი გავლენა აქვს. ამასთან, მნიშვნელოვანია ცვლილების სიდიდის რეალისტური შეფასება. მეტისმეტად მცირე ან მეტისმეტად დიდმა სავარაუდო შოკმა, შესაძლოა მცდარი წარმოდგენა შექმნას მოსალოდნელი რისკების შესახებ. შოკის სიდიდის განსაზღვრისთვის აღებულია „სტანდარტული ცდომილების“ სტატისტიკური მაჩვენებელი, რადგან სწორედ ეს მაჩვენებელი გამოიყენება ეკონომიკური მახასიათებლის ისტორიული რყევის სიდიდის შესაფასებლად. სტანდარტული ცდომილება გაანგარიშებულია გასული 10 წლის მონაცემების მიხედვით, რადგან საერთაშორისო პრაქტიკაში ყველაზე ხშირად გამოიყენება 10 წლიანი პერიოდი.

ქვემოთ მოყვანილ ცხრილში მოცემულია, მნიშვნელოვანი მაკროეკონომიკური მაჩვენებლების მერყეობის ამსახველი სტატისტიკური მონაცემები.

ცხრილი 1.

ცვლადების დასახელება	10 წლის საშუალო	სტანდარტული ცდომილება
მშპ-ს ზრდა (%)	5.15	1.39
ინფლაცია (%)	5.14	1.40
საპროცენტო განაკვეთი (%)	2.83	0.10
სავალუტო კურსი (აშშ დოლარი-ლარი)	1.74	0.06

საბაზისო სცენარი

საბაზისო სცენარი ეყრდნობა 4 პროცენტოვანი ეკონომიკური ზრდასა და 4 პროცენტოვანი ინფლაციის დაშვებას. საბაზისო სცენარის მიხედვით 2017 წლისათვის დაგეგმილია 10,530 მლნ ლარის შემოსავლის მობილიზება, საიდანაც 9,540 მლნ ლარი იქნება საგადასახადო შემოსავლები, საოპერაციო სალდო 1,436 მლნ ლარი, არაფინანსური აქტივების ზრდა 1,662 მლნ ლარი, ხოლო ბიუჯეტის დეფიციტი (სსფ-თან შეთანხმებული მეთოდოლოგიის მიხედვით) დაფიქსირდება 1,488 მლნ ლარის დონეზე.

პოზიტიური სცენარი

პოზიტიური სცენარი ეყრდნობა 2017 წელს ეკონომიკის 5,4 პროცენტით და ფასების დონის 5,3 პროცენტით ზრდის დაშვებას, რაც განაპირობებს საგადასახადო შემოსავლების და შესაბამისად მთლიანი შემოსავლების ზრდას 101,9 მლნ ლარით საბაზისო სცენართან შედარებით.

პოზიტიური სცენარის განვითარების შემთხვევაში მთავრობა არ გაზრდის მიმდინარე ხარჯებს. შესაძლოა ნაწილობრივ გაიზრდოს კაპიტალური ხარჯები. ხოლო ჭარბი შემოსავლების დარჩენილი ნაწილით შემცირდეს ბიუჯეტის დეფიციტი.

ნეგატიური სცენარი

აღნიშნული სცენარი ეყრდნობა ეკონომიკის 2,6 პროცენტით და ფასების 2,7 პროცენტით ზრდის დაშვებას. ასეთ პირობებში, მოსალოდნელია საგადასახადო შემოსავლების კლება 101,9 მლნ ლარით.

ნეგატიური სცენარის განვითარების შემთხვევაში ფისკალური პოლიტიკის პასუხი იქნება: 2017 წელს ბიუჯეტის დეფიციტის ნომინალური სიდიდის შენარჩუნება. ძირითადად შემცირდება არაფინანსური აქტივების ზრდა. ასევე შესაძლოა ნაწილობრივ შემცირდეს მიმდინარე ხარჯებიც.

ფისკალური სცენარები და პოლიტიკის პასუხი

	საბაზისო	პოზიტიური	ნეგატიური	საბაზისო	პოზიტიური	ნეგატიური
	მლნ ლარი			% მშპ-თან		
შემოსავლები	10 530,0	10 721,0	10 346,0	29,3%	29,0%	29,5%
ხარჯები	9 094,0	9 094,0	9 094,0	25,3%	24,6%	26,0%
საოპერაციო სალდო	1 436,0	1 627,0	1 252,0	4,0%	4,4%	3,6%
არაფინანსური აქტივების ზრდა	1 662,0	1 662,0	1 478,0	4,6%	4,5%	4,2%
დეფიციტი	(1 488,0)	(1 297,0)	(1 488,0)	-4,1%	-3,5%	-4,2%

6. მაკროეკონომიკური მაჩვენებლების გავლენა ფისკალურ მდგომარეობაზე

მაკროეკონომიკური რისკების ფისკალურ სექტორზე გავლენის შეფასება ეფუძნება მათი ხარჯებზე, შემოსავლებზე და დეფიციტზე გავლენის სიდიდის განსაზღვრას. როგორც აღინიშნა ფისკალურ სექტორზე მოქმედ ძირითად მაკროეკონომიკურ მაჩვენებლებს წარმოადგენს: ეკონომიკური ზრდა, ინფლაცია, გაცვლითი კურსი და საპროცენტო

განაკვეთები და საპროგნოზო მაჩვენებლიდან დადებითი და უარყოფითი გადახრის სიდიდე განსაზღვრულია მათი ისტორიული მერყეობების მამტაბების გათვალისწინებით.

ქვემოთ მოყვანილ ცხრილში მოცემულია, აღნიშნული მაკროეკონომიკური მაჩვენებლების საბაზისო მაჩვენებლიდან გადახრის ფისკალურ სექტორზე გავლენის სიდიდე.

ცხრილი 2.

სცენარები			გადახრა საბაზისოდან								
			ლარი (მლნ)				% მშპ-თან				
			შემოსავლები	ხარჯები	დეფიციტი	დაფინანსების წყაროები	შემოსავლები	ხარჯები	დეფიციტი	დაფინანსების წყაროები	
მშპ-ს ზრდა ¹	დადებითი	5,4%	101,9		101,9			0,28%		0,28%	
(საბაზო 4%)	უარყოფითი	2,6%	(101,9)		(101,9)			-0,28%		-0,28%	
ინფლაცია ²	დადებითი	5,3%	85,4	37,2	48,2			0,24%	0,10%	0,13%	
(საბაზო 4%)	უარყოფითი	2,7%	(85,4)	(37,2)	(48,2)			-0,24%	-0,10%	-0,13%	
საპროცენტო განაკვეთი ³	დადებითი	2,4%		(30,6)	30,6				-0,08%	0,08%	
(საბაზო 2,6%)	უარყოფითი	2,8%		30,6	(30,6)				0,08%	-0,08%	
სავალუტო კურსი ⁴	დადებითი	2,44	(9,4)	(8,5)	(0,8)	(24,1)		-0,03%	-0,02%	0,00%	-0,07%
(საბაზო 2,50)	უარყოფითი	2,56	9,4	8,5	0,8	24,1		0,03%	0,02%	0,00%	0,07%

ეკონომიკური ზრდა¹; ინფლაცია²; საპროცენტო განაკვეთი³ ლარის გაცვლითი კურსი⁴;

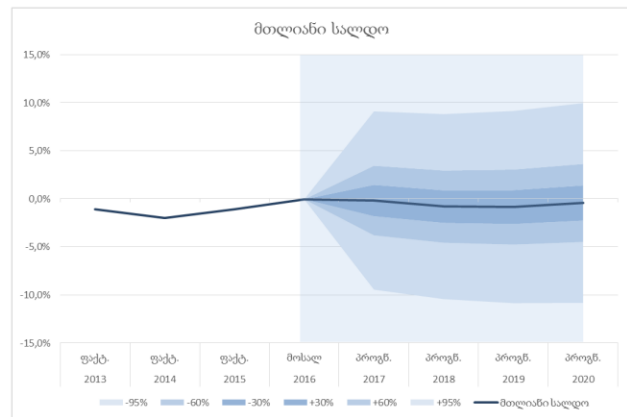
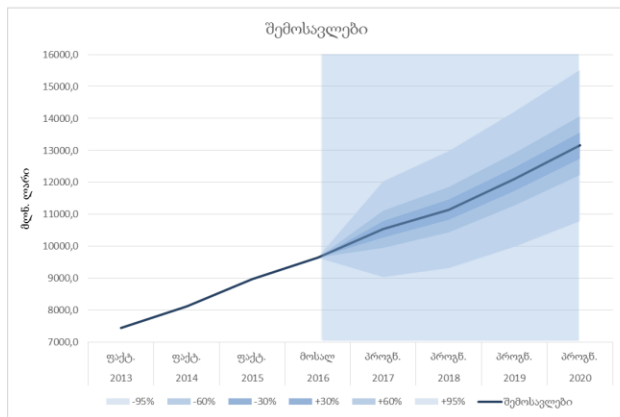
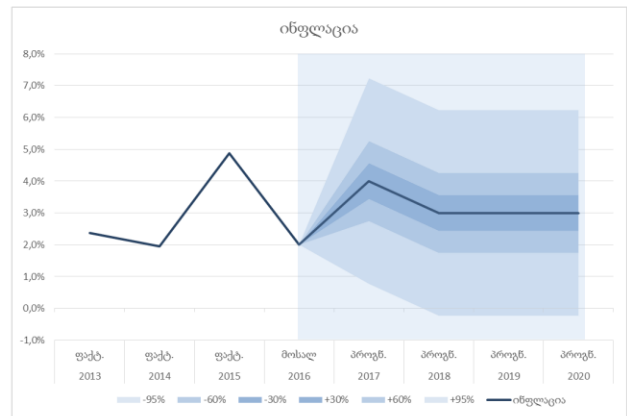
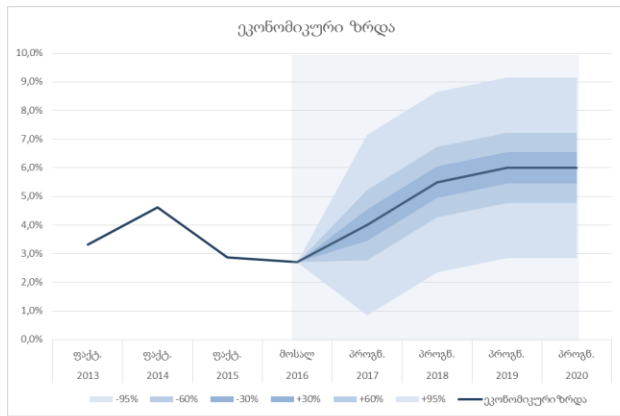
აღნიშნული ანალიზი აჩვენებს, რომ ფისკალურ სექტორზე მოქმედი მნიშვნელოვანი პარამეტრებია ეკონომიკური ზრდა და ფასების საერთო დონე. ხოლო, საპროცენტო განაკვეთი და გაცვლითი კურსი უმნიშვნელო გავლენას ახდენენ ფისკალური სექტორის მდგომარეობაზე, რის გამოც მაკროეკონომიკური სცენარები გაანგარიშებულია მხოლოდ ეკონომიკური ზრდისა და ინფლაციის შოკების გათვალისწინებით.

¹ ეკონომიკური ზრდის სცენარები გაანგარიშებულია როგორც 2016 წლის საპროგნოზო მაჩვენებელს პლუს (მინუს) 2006-2015 წლების ეკონომიკური ზრდის მაჩვენებლის ერთი სტანდარტული ცდომილება.

² ინფლაციის მაჩვენებლისთვის აღებულია საპროგნოზო მაჩვენებელს პლუს (მინუს) ბოლო 10 წლის ერთი სტანდარტული ცდომილება;

³ ნომინალური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის სახელმწიფო საშინაო და საგარეო ვალის საპროგნოზო საპროცენტო ეფექტურ განაკვეთს პლუს (მინუს) ბოლო 10 წლის ერთი სტანდარტული ცდომილება;

⁴ ლარის საშუალო წლიური ნომინალური კურსის ზედა და ქვედა ზღვარი არის საპროგნოზო კურსს პლუს (მინუს) ბოლო 10 წლის ერთი სტანდარტული ცდომილება.

7. სახელმწიფო საწარმოების ანალიზი

საქართველო სახელმწიფო საწარმოების ზედამხედველობისა და მენეჯმენტის გაძლიერების პროცესშია, რომელშიც მნიშვნელოვანი აქცენტი აღნიშნული საწარმოებიდან მომავალი ფისკალური რისკების შეფასებასა და შემსუბუქებაზე კეთდება. სახელმწიფო საწარმოები საქართველოში ფუნდება, როგორც სააქციო საზოგადოების, ისე შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების სახით და რეგულირდება მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონის ან, ცალკეულ შემთხვევებში, სახელმწიფო საკუთრების შესახებ კანონის შესაბამისად. სამეთვალყურეო საბჭოები ინიშნება დამფუძნებელთა მიერ, მეწარმეთა შესახებ კანონის შესაბამისად. კანონი ავალდებულებს კომპანიის ხელმძღვანელებს მოამზადონ კომპანიის საქმიანობისა და მოგების სამომავლო განაწილების ყოველწლიური ანგარიში სამეთვალყურეო საბჭოსათვის და აქციონერთა ყოველწლიურ სხდომაზე წარსადგენად.

სახელმწიფო საწარმოების ერთიანი რეესტრი მომზადდა სახელმწიფო სტრუქტურების, საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურისა და სხვა ადმინისტრაციული წყაროების მიერ მოწოდებული ინფორმაციის საფუძველზე. რეესტრი მოიცავს ცენტრალური მთავრობისა და ადგილობრივი მთავრობების წილობრივი მონაწილეობით შექმნილ საწარმოებს, რომლებიც კლასიფიცირდებიან, როგორც ფისკალური რისკების ანალიზისთვის მნიშვნელოვანი საწარმოები. ასეთ საწარმოებად განხილულია: ა) ცენტრალური მთავრობის ყველა საწარმო; ბ) მუნიციპალური საწარმოები, რომელთა წლიური ბრუნვა აღემატება 200 ათას ლარს, ან გაცემული ხელფასები 15 ათას ლარს, რისთვისაც გამოყენებულ იქნა სხვადასხვა ადმინისტრაციული წყაროებიდან მიღებული ფინანსური მონაცემები, რის საფუძველზეც ამ საწარმოთათვის შეიქმნა 2015 წლის ფინანსური მონაცემების ბაზა (მოგების გადასახადის დეკლარაციები). აღნიშნული კრიტერიუმებიდან გამომდინარე, ფისკალური რისკისთვის მნიშვნელოვან საწარმოთა რიცხვმა შეადგინა 266, რომელთაგან 175 ცენტრალური ხელისუფლების, ხოლო 91 ადგილობრივი ხელისუფლების საკუთრებაშია. 175 ცენტრალური ხელისუფლების მფლობელობაში არსებული საწარმოდან 106-ში სახელმწიფო წილის 100%-ის, 33-ში 50%-დან 100%-მდე, ხოლო 36 საწარმოში 50%-ზე ნაკლების მესაკუთრეა. აღნიშნულ 175 საწარმოზე ზედამხედველობა შემდეგნაირად ნაწილდება:

137 საწარმო - საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მართვაში;

19 საწარმო - შექმნილი საპარტნიორო ფონდის წილობრივი მონაწილეობით (28 შვილობილების გათვალისწინებით). მათ შორის 4 საწარმო - საქართველოს ენერჯეტიკის სამინისტროს მართვაში (დამფუძნებელი საპარტნიორო ფონდი);

4 საწარმო - იურიდიული პირების მართვაში;

3 საწარმო - საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს მართვაში;

4 საწარმო - საქართველოს ენერჯეტიკის სამინისტროს მართვაში;

2 საწარმო - საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მართვაში;

3 საწარმო - სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მართვაში (მათ შორის: სსიპ - სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი და ააიპ - სოფლის მეურნეობის

პროექტების მართვის სააგენტო);

1 საწარმო - სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტროს მართვაში;

1 საწარმო - შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროს მართვაში;

1 საწარმო - სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს მართვაში;

სახელმწიფო საწარმოების სია მოიცავს მცირე, უმოქმედო კომპანიებსაც. სახელმწიფო კომპანიების ოპტიმიზაციის მიზნით, ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო შესაბამის ნაბიჯებს დგამს. 2009 წელს სამინისტროს დაქვემდებარებულ საწარმოთა რაოდენობა 1315-ს შეადგენდა. 2014 წლისათვის საწარმოთა რიცხვი 341-მდე შემცირდა. მიმდინარე ეტაპზე საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მართვაში არსებულ სახელმწიფო საწარმოთა რაოდენობა 137 ერთეულს შეადგენს.

დეტალური ინფორმაციისთვის იხილეთ დანართი 1.

რაც შეეხება მუნიციპალიტეტების მფლობელობაში არსებულ სახელმწიფო საწარმოებს, მათი მთლიანი ბრუნვის 85%-ზე მეტი თბილისისა და ბათუმის მუნიციპალიტეტების საკუთრებაში არსებულ საწარმოებზე მოდის. დეტალური ინფორმაცია მოცემულია ცხრილში 3.

ცხრილი 3. სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მუნიციპალური საწარმოების მონაცემები მუნიციპალიტეტების მიხედვით

	საწარმოთა რაოდენობა	წილი ჯამურ ერთობლივ რაოდენობაში	წილი მუნიციპალური ხელისუფლების საწარმოების ჯამურ რაოდენობაში	2015 წლის ერთობლივი შემოსავალი (ათასი ლარი)	წილი ჯამურ ერთობლივ შემოსავალში	წილი მუნიციპალური ხელისუფლების საწარმოების ჯამურ ერთობლივ შემოსავალში
სულ	266	100%		2,644,965.8	100%	
აქედან:						
მუნიციპალიტეტები მიხედვით	91	34.2%	100.0%	265,533.6	10.3%	100.0%
თბილისის მუნიციპალიტეტი	9	3.4%	9.9%	165,941.9	6.4%	62.5%
რუსთავის მუნიციპალიტეტი	4	1.5%	4.4%	2,629.0	0.1%	1.0%
ქუთაისის მუნიციპალიტეტი	5	1.9%	5.5%	5,303.0	0.2%	2.0%
ბათუმის მუნიციპალიტეტი	16	6.0%	17.6%	59,283.6	2.3%	22.3%
ზუგდიდის მუნიციპალიტეტი	4	1.5%	4.4%	3,378.8	0.1%	1.3%
ფოთის მუნიციპალიტეტი	3	1.1%	3.3%	2,556.8	0.1%	0.8%
სხვა დანარჩენი მუნიციპალიტეტები	50	18.8%	54.9%	26,931.4	1.0%	10.1%

სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ბიზნეს რეგისტრის ინფორმაციის თანახმად, სახელმწიფო საწარმოები 14 სხვადასხვა სექტორში ფუნქციონირებენ (ცხრილი 2). მათი ნახევარზე მეტი ჯანდაცვის და სოციალური დახმარების, კომუნალური, სოციალური და კერძო მომსახურების გაწევის სფეროებში ოპერირებს. საწარმოთა ბრუნვის 42% ტრასპორტისა და კავშირგაბმულობის სექტორზე, ხოლო 23% - უძრავი ქონებით ოპერაციებზე მოდის. საქართველოში არ არსებობს ფინანსურ სექტორში მომუშავე სახელმწიფო კორპორაციები.

ცხრილი 4. სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული საწარმოების ანალიზი სექტორების მიხედვით

	დასახელება	საწარმოს რაოდენობა			2015 წლის ერთობლივი შემოსავალი (ათასი ლარი)	დარგობრივ საწარმოთა წილი	
		სულ	მ.შ. ცენტრალური მთავრობის	მ.შ. ადგილობრივი მთავრობების		საწარმოთა მთლიან რაოდენობაში	ჯამურ ერთობლივი შემოსავალში
A	სოფლის მეურნეობა. ნადირობა და სატყეო მეურნეობა	6	4	2	1,735.5	2.3%	0.1%
B	თევზჭერა, მეთევზეობა	1	1	-	73.3	0.4%	0.0%
C	სამთომშობვებითი მრეწველობა	2	2	-	311.1	0.8%	0.0%
D	დამამუშავებელი მრეწველობა	20	19	1	70,100.3	7.5%	2.7%
E	ელექტროენერჯის, აირისა და წყლის წარმოება და განაწილება	17	13	4	498,172.9	6.4%	19.3%
F	მშენებლობა	22	16	6	25,036.9	8.3%	1.0%
G	ვაჭრობა	14	14	-	20,792.6	5.3%	0.8%
H	სასტუმროები და რესტორნები	9	6	3	82,682.4	3.4%	3.2%
I	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	22	12	10	1,084,026.9	8.3%	42.1%
J	საფინანსო საქმიანობა	2	2	-	-	0.8%	0.0%
K	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	36	29	7	597,325.1	13.5%	23.2%
M	განათლება	2	2	-	120.4	0.8%	0.0%
N	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	61	44	17	95,675.6	22.9%	3.7%
O	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	52	11	41	101,207.3	19.5%	3.9%
	სულ	266	175	91	2,577,260	100.0%	100.0%

7.1. ცენტრალურ მთავრობასა და სახელმწიფო საწარმოებს შორის ურთიერთობები

7.1.1. ფინანსური ტრანსფერები

ფინანსური ტრანსფერების მთლიანი ოდენობა და ბენეფიციართა რაოდენობა წლიდან წლამდე განსხვავებულია. 2015 წელს პირდაპირი ფინანსური დახმარების მთლიანმა ოდენობამ 266 მილიონი ლარი შეადგინა, საიდანაც 264 მილიონი ლარი განისაზღვრა, როგორც კაპიტალდაბანდება. პროცენტული განსხვავება 2015 წელს გამოყოფილ სახსრებსა და ბიუჯეტში გათვალისწინებულ ოდენობას შორის მცირეა და -1.5%-ს შეადგენს.

სახელმწიფო საწარმოებისთვის სახელმწიფო საბიუჯეტო რესურსებიდან შესხების გამოყოფა არ ხდება. თუმცა ცენტრალური მთავრობა ახორციელებს გადასესხებას საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებისგან მიღებული თანხებით შექმნილი სასესხო ფონდებიდან, გზების, წყალმომარაგების, გადამცემი ინფრასტრუქტურისა და სასოფლო სამეურნეო პროექტების დასაფინანსებლად. გადასესხებული ვალდებულებების მოცულობამ და ამავე დროს ვალის დაფარვის და მომსახურების ხარჯებმა (ძირითადი ნაწილი და საპროცენტო ხარჯი) 2015 წელს 175 მლნ ლარი და 93 მლნ ლარი შეადგინა შესაბამისად. შესხები გაიცემა იმავე საპროცენტო

განაკვეთით, რომლითაც საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო იღებს ვალდებულებას და მათი აღრიცხვა ხორციელდება ცენტრალური მთავრობის მთლიანი ვალის ნაწილში. ფისკალური რისკი შესაძლოა წარმოიქმნას იმ შემთხვევაში, როდესაც სახელმწიფო საწარმო ვერ ახერხებს ვალის დაფარვას, ხოლო შესაბამისი სესხის მომსახურების ხარჯების გაწევა სახელმწიფოს მიერ გრაფიკის მიხედვით ხდება. ეს უკანასკნელი დარეგულირებულია ფინანსთა სამინისტროს მიერ გადასესხებისთვის დამტკიცებული მოთხოვნებით. 2015 წელს გადასესხებულ სახსრები, ისევე როგორც სესხის მომსახურების ოდენობა შესაბამისობაში იყო ბიუჯეტში წინასწარ განსაზღვრულ ოდენობებთან.

ფისკალური რისკების ანალიზისათვის საყურადღებოა საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის დავალიანება, რომელიც 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 836 მილიონ ლარს შეადგენს. მთლიანი სესხიდან 37 მილიონი ლარი წარმოადგენს ენერგოტრანსისათვის გამოყოფილ (სს საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის სუბსიდირებული კომპანია) ბიუჯეტით უზრუნველყოფილ სესხს, ხოლო 66 მილიონი საბიუჯეტო ვალდებულების ბალანსზეა და საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის 2008 წელს დამტკიცებული სარეაბილიტაციო გეგმის ნაწილია. დარჩენილი ნაწილი საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტებიდან მოზიდული სახსრების გადასესხებულ ფონდებს წარმოადგენს. საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის რესტრუქტურირებული ვალის დაფარვა განსაზღვრულია 2023 წლამდე. ვალი უზრუნველყოფილია ფინანსთა სამინისტროს წინაშე 96 მილიონი ლარის ღირებულების ქონებითა და აღჭურვილობით. ენერგოტრანსის ვალდებულება წარმოიშვა კომპანიის მიერ შავი ზღვის გადამცემი ქსელის პროექტთან დაკავშირებული სესხის აღებით. მიუხედავად იმისა, რომ ჯერ-ჯერობით დაგეგმილი შემოსავლების მობილიზაციის კუთხით არსებობს გარკვეული შეფერხებები, მოსალოდნელია, რომ ეს გარემოება დროთა განმავლობაში შეიცვლება, რამდენადაც აღნიშნული პროექტი თურქეთისთვის ელექტროენერჯის მიწოდებას და საქართველოს ჰიდრო-რესურსებში ინვესტიციების გაზრდას განაპირობებს.

სახელმწიფოს მიერ სახელმწიფო საწარმოებისთვის გაცემული გარანტიები და ვალდებულებები ფისკალურ რისკებს ქმნის იმდენად, რამდენადაც შესაძლოა არსებობდეს ალბათობა, რომ არ მოხდეს შესაბამისი ხარჯების განწერა ბიუჯეტში. ძირითად ვალდებულებებში მოიაზრება: 1) საპარტნიორო ფონდისთვის გაცემული კომფორტის წერილი, რომლითაც სახელმწიფო საჭიროების შემთხვევაში ფონდისთვის ფინანსური დახმარების გაწევის პირობას დებს. თუმცა, კონკრეტული თანხების მითითების გარეშე და იმის გათვალისწინებით, რომ ეს არ წარმოადგენს ვალდებულებას; 2) ნენსკრას ჰიდროელექტროსადგურის პროექტთან დაკავშირებული გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულება (ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებები უფრო დეტალურად განხილული იქნება ქვეთავში 7.6.); 3) გარდაბნის თბოელექტროსადგურის მინიმალური შემოსავლის უზრუნველსაყოფად აღებული ვალდებულება.

ამ დრომდე ამგვარ ვალდებულებებთან დაკავშირებული ფისკალური რისკები არ არის მატერიალიზებული. ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებებთან და გარდაბნის თბოელექტროსადგურის მიმართებაში აღებულ ვალდებულებებთან დაკავშირებულ რისკებს ანეიტრალებს ელექტროენერჯის სექტორის საბაზრო წესი, რომლის

მიხედვითაც ენერჯის გენერირების ხარჯის გადატანა შესაძლებელია მომხმარებელზე; აღნიშნული საკითხი დეტალურად განხილულია ქვეთავში 7.6.

2015 წელს, სახელმწიფო საწარმოებისგან მთავრობის სასარგებლოდ გადახდილმა დივიდენდებმა 0.4 მილიონი ლარი შეადგინა. ნაწილობრივ ეს განაპირობა იმ ფაქტმა, რომ, სახელმწიფო საწარმოების ნაწილს საპარტნიორო ფონდი განკარგავს და დივიდენდებს ინვესტიციებისთვის და სესხის მომსახურებისთვის დამოუკიდებლად იყენებს. დივიდენდები, სიმცირის გათვალისწინებით არ წარმოადგენს მნიშვნელოვან ფისკალურ რისკს.

7.1.2. კვაზი-ფისკალური აქტივობები

კვაზი-ფისკალურია სახელმწიფო საწარმოების მიერ საჯარო ინტერესების გათვალისწინებით განხორციელებული ისეთი არაკომერციული აქტივობები, რომელთა შედეგად კომპანიები განიცდიან ზარალს, ან იღებენ საბაზროსთან შედარებით ნაკლებ მოგებას. თუ ასეთ შემთხვევებში არ ხდება სახელმწიფო კომპანიებისთვის სათანადო კომპენსაციების გაცემა, ეს ამცირებს მათ მომგებიანობას და ზრდის მათთვის ფისკალური დახმარების გაწევის ან სახელმწიფო ბიუჯეტიდან დაფინანსებული სხვა აქტივობის საჭიროებებს. ფისკალური გამჭვირვალობის კუთხით განხორციელებული რეფორმების გათვალისწინებით, რომელიც საჯარო ფინანსების მენეჯმენტის დახვეწას და ევროკავშირის სტანდარტებთან დაახლოებას ითვალისწინებს, ამ ტიპის აქტივობებისთვის სახელმწიფო კომპანიებს უნდა გაეწიოთ ბიუჯეტიდან შესაბამისი კომპენსაცია. ფინანსთა სამინისტრომ დაიწყო სახელმწიფო საწარმოებიდან ინფორმაციის შეგროვება ამ ტიპის აქტივობების მიზანშეწონილობის შეფასების და მათ გადასაწყვეტად სამოქმედო გეგმის შემუშავების მიზნით.

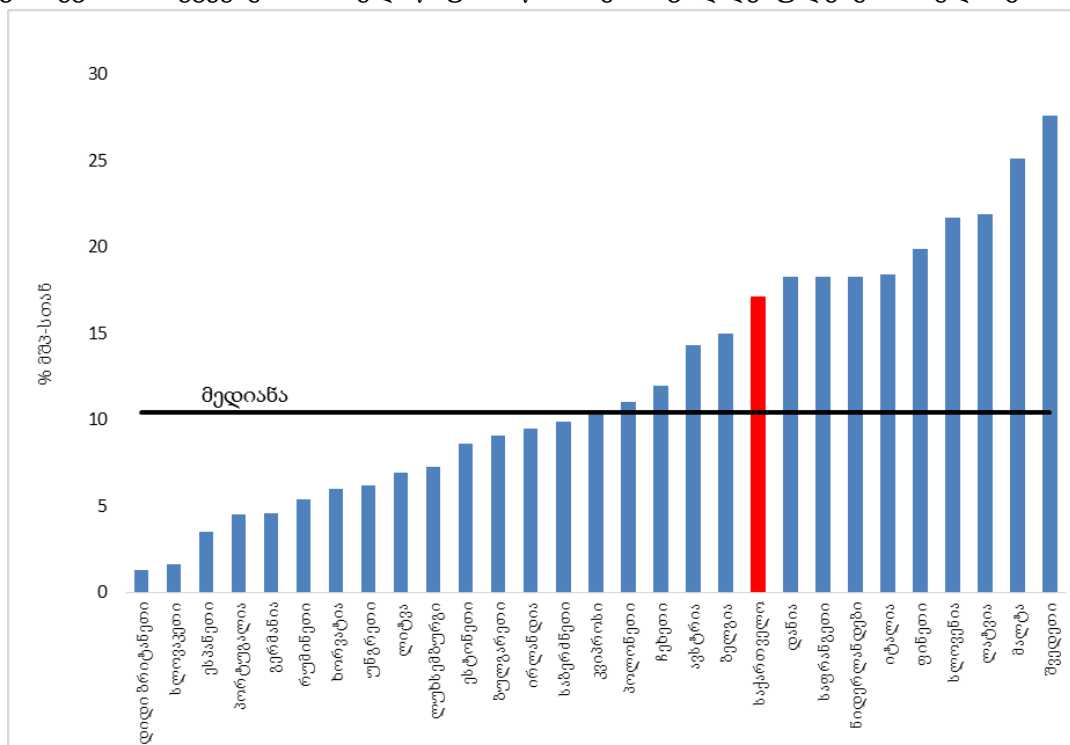
7.2. ფინანსური ანალიზი

პირდაპირ ფინანსურ დახმარებასთან, ვალის გასტუმრებასთან, გარანტიებიდან და ვალდებულებებიდან გამომდინარე გადახდებთან და მისაღებ დივიდენდებთან დაკავშირებული ფისკალური რისკების წყაროს წარმოადგენს სახელმწიფო საწარმოების ფინანსური პოზიცია და მათი ფინანსური მაჩვენებლების ცვლილება. მათი შეფასების მიზნით, ფინანსთა სამინისტრომ შეიმუშავა კითხვარები, რომლებიც დაეგზავნათ ცენტრალური მთავრობის საწარმოებს. ინფორმაცია ფინანსური მაჩვენებლების შესახებ არ იქნა მოთხოვნილი მუნიციპალურ საკუთრებაში მყოფი საწარმოებისგან. ცენტრალური მთავრობის საწარმოებისგან ზემოაღნიშნული კითხვარით მოთხოვნილ იქნა აუდირებული, საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით შედგენილი ფინანსური ანგარიშგებები. გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა, კომპანიებს ასევე ეთხოვათ სხვა პირობითი ვალდებულებების შესახებ ინფორმაციის მიწოდებაც, იმისთვის, რომ მომხმარებელი სავარაუდო ფისკალური რისკების შეფასება. ინფორმაცია წარმოადგინა 65 საწარმომ. ამასთან, ინფორმაცია წარმოადგენილი აქვთ ყველა მსხვილ კომპანიას მათ შორის: სს საქართველოს რკინიგზა, შპს საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია, სს საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა, სს საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია და სხვა. ამდენად,

აღნიშნული 65 საწარმოს ფინანსურ მაჩვენებლებს ცენტრალური მთავრობის საწარმოების ჯამურ მოცულობებში მაღალი პროცენტი უკავია. კერძოდ, აღნიშნული 65 კომპანიის სრული ბრუნვა 2015 წელს შეადგენდა მთლიანად ცენტრალური მთავრობის დაქვემდებარებაში არსებული საწარმოების ბრუნვის 86%-ს. მოპოვებული ინფორმაციის საფუძველზე გაკეთებული ანალიზის შედეგები კი ამგვარია:

2015 წელს აღნიშნული 65 კომპანიის მთლიანმა ვალმა შეადგინა მშპ-ის 17%, 2014 წელს კი 14%-ს შეადგენდა. მიუხედავად იმისა, რომ მაჩვენებელი აღემატება ევროპის ანალოგიურ მედიანურ მაჩვენებელს (როგორც ეს მითითებულია გრაფიკზე 1), აღსანიშნავია, რომ სხვა ქვეყნებისგან განსხვავებით საქართველოში არ არსებობს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ფინანსური კომპანიები.

გრაფიკი1. ევროპის ქვეყნების სახელმწიფო საწარმოების ვალდებულებების შედარება

უკანასკნელი 2 წლის მანძილზე სახელმწიფო კომპანიების მთლიან შემოსავლებში მუდმივი ზრდა შეინიშნება. თუმცა, 2015 წელს დანახარჯების ზრდა შემოსავლების ზრდას აღემატებოდა, რამაც აგრეგირებული ზარალის გაზრდა გამოიწვია. აღნიშნულის მთავარი მიზეზი ეროვნული ვალუტის გაუფასურებაა, რამაც განსაკუთრებით მაღალი დანაკარგები მოუტანა ისეთ კომპანიებს, როგორებიცაა საქართველოს რკინიგზა, ნავთობისა და გაზის კორპორაცია და საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა, რომელთაც მოუხდათ ვალის ხელახალი შეფასება. თუმცა აღნიშნული ზარალის ეკონომიკურ გავლენა არ არის იმდენად მაღალი, რამდენადაც აღნიშნული კომპანიების შემოსავლები უცხოურ ვალუტაშია დენომინირებული, რაც ბუნებრივ ეკონომიკურ დამცავ მექანიზმს ქმნის. დანაკარგი ნეგატიურად აისახა გამოშვებული კაპიტალის აგრეგირებულ შემოსავალზე. აქტივებისა და ვალდებულებების ღირებულება 2015 წლის განმავლობაში იზრდებოდა, თუმცა მთლიანი

კაპიტალის ოდენობა შემცირდა ვალუტის გაცვლითი კურსის გაუფასურების პირობებში აქტივების ვალთან მიმართების გაუარესების გამო. ცხრილში 3. ნაჩვენებია 64 ყველაზე მნიშვნელოვანი კომპანიის აგრეგირებული ფინანსური შედეგები. მარაბდა-კარწახის რკინიგზის შედეგები ამოღებულია, იმ გადახრების გამო, რომელიც მას შეჰქონდა საერთო სურათში და ართულებდა შედეგების ინტერპრეტაციას. აღნიშნული კომპანიის ფინანსური შედეგები ცალკე ქვეთავში არის განხილული.

ცხრილი 5. 64 სახელმწიფო საწარმოს ფინანსური მაჩვენებლები

	2013 წელი	2014 წელი	2015 წელი	გადახრა (2014-2013)		გადახრა (2015-2014)	
				ათასი ლარი	პროცენტი	ათასი ლარი	პროცენტი
ჯამური ბალანსის ფურცელი (ათასი ლარი)							
1 სულ აქტივები	6,367,194	7,129,526	7,967,983	762,332	112.0%	838,456	111.8%
მიმდინარე აქტივები	1,167,759	1,194,124	1,482,073	26,365	102.3%	287,949	124.1%
გრძელვადიანი აქტივები	5,199,436	5,935,403	6,485,910	735,967	114.2%	550,507	109.3%
2 სულ კაპიტალი	3,453,397	4,007,304	4,119,754	553,907	116.0%	112,449	102.8%
საწესდებო კაპიტალი	3,086,511	3,657,935	4,094,871	571,423	118.5%	436,936	111.9%
სხვ დანარჩენი კაპიტალი	366,886	349,370	24,883	(17,516)	95.2%	(324,486)	7.1%
3 სულ ვალდებულებები	2,913,797	3,122,222	3,848,229	208,425	107.2%	726,007	123.3%
მიმდინარე ვალდებულებები	372,228	533,319	662,913	161,091	143.3%	129,594	124.3%
გრძელვადიანი ვალდებულებები	2,541,569	2,588,903	3,185,316	47,334	101.9%	596,413	123.0%
ჯამური მოგება-ზარალი (ათასი ლარი)							
4 სულ შემოსავალი	1,503,085	1,714,183	2,136,989	211,098	114.0%	422,807	124.7%
საოპერაციო შემოსავალი	1,395,722	1,612,287	2,011,050	216,565	115.5%	398,762	124.7%
არასაოპერაციო შემოსავალი	107,362	101,896	125,940	(5,467)	94.9%	24,044	123.6%
5 სულ ხარჯი	1,385,979	1,657,045	2,475,540	271,067	119.6%	818,494	149.4%
საოპერაციო ხარჯი	1,194,167	1,474,529	1,832,643	280,362	123.5%	358,113	124.3%
არასაოპერაციო ხარჯი	191,812	178,242	656,895	(13,570)	92.9%	478,654	368.5%
საპროცენტო ხარჯი	31,218	73,721	94,035	42,503	236.1%	20,314	127.6%
სხვა დანარჩენი არასაოპერაციო ხარჯი	160,593	104,520	562,863	(56,073)	65.1%	458,343	538.5%
6 მოგება დაბეგვრამდე	130,975	76,332	(335,896)	(54,643)	58.3%	(412,229)	-440.0%
7 წმინდა მოგება	78,675	50,357	(322,536)	(28,318)	64.0%	(372,893)	-640.5%

7.3. ფაქტორები, რომელიც უარყოფითად აისახება ზოგად მდგომარეობაზე

სახელმწიფო კომპანიები გამოყოფენ მათი საქმიანობის მომავალ შედეგზე შესაძლო უარყოფითი გავლენის მქონე რამდენიმე ფაქტორს. დასახელებულ ფაქტორებს შორის უმთავრესს ეროვნული ვალუტის გაუფასურება წარმოადგენს.

- საქართველოს რკინიგზის 500 მილიონი აშშ დოლარის ღირებულების ევრობონდის მომსახურების ხარჯებთან დაკავშირებულ პრობლემას ამსუბუქებს ის გარემოება, რომ კომპანიის შემოსავლის დიდი ნაწილი ასევე აშშ დოლარშია დენომინირებული.
- საქართველოს გაზისა და ნავთობის კორპორაციას ვალუტის რყევებისგან მისი ვალების, შემოსავლებისა და ხარჯების აშშ დოლარში დენომინირება იცავს.
- საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია საკმაოდ მგრძობიარეა ვალუტის რყევების მიმართ, რამდენადაც მისი ხარჯები აშშ დოლარშია დენომინირებული, ხოლო შემოსავლები რეგულირდება და მიიღება ლარში.
- ელექტროსისტემის კომერციული ოპერატორი ენერჯის ექსპორტსა და იმპორტს

ახორციელებს, შესაბამისად მასზე გადახდისა და ანგარიშგების ვადებს შორის ვალუტის რყევამ შესაძლოა ნეგატიური გავლენა მოახდინოს.

- სხვადასხვა სამედიცინო კომპანიები ასევე დამოკიდებულნი არიან მედიკამენტების ფასის ცვლილებაზე, რომელსაც თავის მხრივ გაცვლით კურსთა შორის სხვაობა იწვევს.

სხვა შესაძლო რისკ-ფაქტორებს შორის განიხილება სასაქონლო ფასები; რეგიონის ეკონომიკური და პოლიტიკური მდგომარეობა, რომელიც ვაჭრობაზე ახდენს გავლენას; ისეთი საბაზრო ფასი და ტარიფები, რომელიც მეტისმეტად დაბალია მომსახურების განხორციელების ხარჯების დასაფარად; საკრედიტო და ლიკვიდურობის რისკები; აქტივობებისა და მომხმარებლების კონცენტრაციასთან დაკავშირებული რისკები და ასევე ცვლილებები სამართლებრივი, საგადასახადო და რეგულაციების კუთხით.

მიმდინარე ან მოსალოდნელ სამართლებრივ დავებთან დაკავშირებული რისკები დაბალია. მიუხედავად იმისა, რომ ამ დროისთვის სახელმწიფო კომპანიების წანააღმდეგ რამდენიმე სამართლებრივი დავა მიმდინარეობს, ამ პროცესებთან დაკავშირებული სახსრები სახელმწიფო კომპანიების მთლიან ფისკალურ საფრთხეებთან შედარებით საკმაოდ მცირეა და 1 მლნ ლარზე ნაკლებია.

7.4. ფისკალური რისკის შეფასება

65 სახელმწიფო კომპანია რამდენიმე კრიტერიუმის საფუძველზე სხვადასხვა რისკ-კატეგორიაში განაწილდა. ის კომპანიები, რომელთაც უკვე მიიღეს ფისკალური დახმარება, ან რომელთა სააქციო კაპიტალის შესუსტება 10%-ს აღემატება (კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტის მიხედვით დაანგარიშებული), მაღალი რისკის კატეგორიაში მოხვდნენ. ამასთან, მაღალი რისკის კატეგორიაში მოხვდნენ ის კომპანიები, რომლებიც ვერ აკმაყოფილებენ ქვემოთ ჩამოთვლილი სამი კრიტერიუმიდან ორს ან სამივეს.

- წმინდა ღირებულება: განისაზღვრება კომპანიის სააქციო კაპიტალის მიხედვით. მაღალი რისკის კატეგორიაში მოიაზრება უარყოფითი კაპიტალის მქონე საწარმოები (აღნიშნული კრიტერიუმი მხოლოდ ერთმა კომპანიამ ვერ დააკმაყოფილა, რომელსაც უარყოფითი კაპიტალი უფიქსირდება);

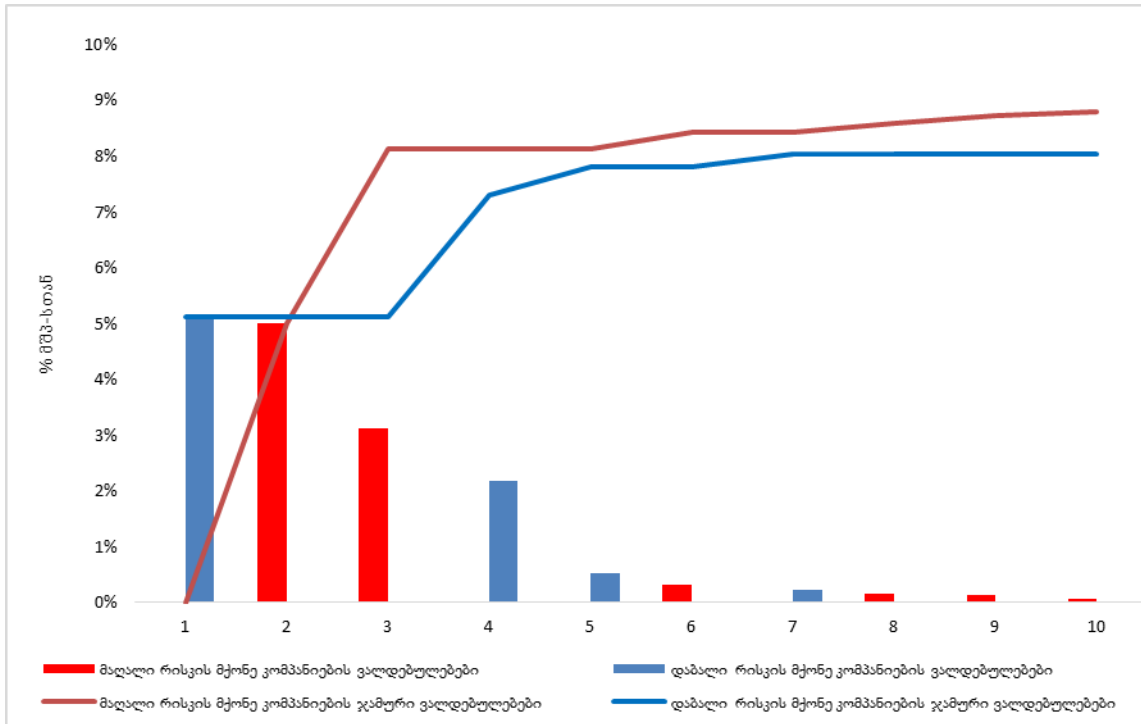
- მომგებიანობა: განისაზღვრება კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტით, ანუ აფასებს თუ რამდენად მომგებიანია საწარმო. კრიტერიუმის ზღვრული მაჩვენებელი შეადგენს 13%-ს (23 კომპანია ვერ აკმაყოფილებს აღნიშნულ კრიტერიუმს, აქვს ზღვრულ მაჩვენებელზე დაბალი კოეფიციენტი);

- ლიკვიდურობა: განისაზღვრება მიმდინარე კოეფიციენტით, რომელიც აფასებს მოკლევადიანი აქტივებისა და მოკლევადიანი ვალდებულებების ფარდობას. კრიტერიუმის ზღვრული მაჩვენებელი შეადგენს 2-ს (8 კომპანია ვერ აკმაყოფილებს აღნიშნულ კრიტერიუმს, მათთვის აღნიშნული ფარდობის კოეფიციენტი 2-ზე დაბალია).

ანალიზის საფუძველზე სახელმწიფო კომპანიების 38% შეფასდა მაღალ-რისკიანად და მათი მთლიანი სასესხო ვალდებულებები 2015 წლის ბოლოსთვის შეადგენს მშპ-ს 9%-ს. რისკი კონცენტრირებულია რამდენიმე კომპანიაში. კერძოდ, მარაბდა-კარწახის რკინიგზისა და

წყალმომარაგების გაერთიანებული კომპანიის რისკებზე მთლიანი რისკის 90%-ზე მეტი მოდის.

გრაფიკი 2. სახელმწიფო საწარმოების ვალდებულებები

საშუალო რისკის მქონე 33 კომპანიის ვალდებულებები მშპ-ს 8%-ს შეადგენს. აღნიშნულმა კომპანიებმა ვერ დააკმაყოფილეს ზემოაღნიშნული კრიტერიუმიდან 1, ან მათი მათ მიერ მიღებული შემოსვლების მთავრობის მიერ სესხებზე გაწეულ დანახარჯებზე დაბალია.

იმ შემთხვევაში, თუ სახელმწიფო კომპანიების მაჩვენებლები ნეგატიურია და ზარალი 50%-ზე მაღალია, მასზე ზედამხედველობა ეკისრება სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს, რომელიც იწყებს მუშაობას კომპანიის ლიკვიდაციის, რეორგანიზაციის, პრივატიზაციის ან შერწყმის მიმართულებით. ამგვარი გადაწყვეტილებების საფუძველზე, სახელმწიფო კომპანიების რაოდენობა 2009-2015 წლებში 1315-დან 137-მდე შემცირდა.

7.5. ცალკეული სახელმწიფო საწარმოების ფინანსური მაჩვენებლები

ანალიზისათვის სახელმწიფო საწარმოების ფინანსური მაჩვენებლები და ფინანსური პოზიცია დეტალურად არის განხილული ქვემოთ, რათა შეიქმნას ამ კონკრეტული საწარმოების ფინანსური მდგრადობისა და პოტენციური ფისკალური რისკების ფართო სურათი.

7.5.1. სს საპარტნიორო ფონდი

საპარტნიორო ფონდი შეიქმნა საქართველოს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული

უმსხვილესი საწარმოების კონსოლიდაციით. სს საქართველოს საპარტნიორო ფონდი არის სახელმწიფო საინვესტიციო ფონდი, რომელიც მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონის და სს საპარტნიორო ფონდის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად ფუნქციონირებს. სამეთვალყურეო საბჭოს ხელმძღვანელობს საქართველოს პრემიერ-მინისტრი. საბჭოს შემადგენლობაში ასევე შედის საქართველოს მთავრობის 4 წევრი და კერძო სექტორიდან მოწვეული 3 პირი. კერძოდ: საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების, ფინანსთა, ენერჯეტიკისა და იუსტიციის მინისტრები; თი-ბი-სი ბანკის, საქართველოს ბანკის და ლიბერთი ბანკის წარმომადგენლები. ფონდი ფლობს ისეთი მსხვილი კომპანიების წილების სრულ, 100%-იან პაკეტს როგორცაა შპს საქართველოს რკინიგზა, სს საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია, სს საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა და სს ელექტროენერჯეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი. საპარტნიორო ფონდი ასევე ფლობს სს თელასის 24%-იან წილს. გამომდინარე აქედან, საპარტნიორო ფონდს აკისრია იმ ხუთი უმსხვილესი სახელმწიფო საწარმოს მართვის პასუხისმგებლობა, რომლებიც შეადგენენ სახელმწიფო საწარმოების მთლიანი ბრუნვის 71%-ს და ვალის 62%-ს.

ფონდის ძირითად ფუნქციებს შეადგენს ინვესტიციების მოზიდვა და ინვესტიციების განხორციელება საქართველოში მოქმედ კერძო და სახელმწიფო კომპანიებში, სააქციო კაპიტალისა და ვალის დაფინანსების გზით და პრიორიტეტი ენიჭება ენერჯეტიკის, სოფლის მეურნეობის, მრეწველობისა და უძრავი ქონების სექტორებში განხორციელებულ პროექტებს. 2015 წელს ფონდმა განახორციელა ინვესტიციები სამშენებლო მასალების და თვითმფრინავების სათადარიგო ნაწილების წარმოების, ხილის ექსპორტის, მშენებლობისა და სავაჭრო ცენტრების ლიზინგის პროექტების საწესდებო კაპიტალში. გაიცა სესხები სოფლის მეურნეობისა და ინფრასტრუქტურული სექტორების პროექტებზე. 2015 წელს, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრომ საპარტნიორო ფონდს გადასცა რამდენიმე საავადმყოფო, მოცემული დაწესებულებების გაერთიანების, კერძო დეველოპერების მოზიდვისა და სახელმწიფოს საკუთრების 50%-ზე ნაკლებამდე შემცირების მიზნით.

საკუთარი საქმიანობის დასაფინანსებლად, საპარტნიორო ფონდმა 150 მლნ აშშ დოლარის სესხი აიღო. სესხის მომსახურებისთვის საჭირო შემოსავლების ძირითად წყაროს ფონდისთვის წარმოადგენს შვილობილი კომპანიებიდან მიღებული დივიდენდები. განსხვავებით წინა წლისგან, 2015 ფინანსურ წელს, დივიდენდი გადაიხადა მხოლოდ საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციამ, რომელმაც 29 მილიონი ლარი შეადგინა. საკმარისი დივიდენდების არ არსებობის შემთხვევაში, ფონდს მოეთხოვება საკუთარი ინვესტიციების ლიკვიდაცია ან შვილობილი კომპანიებისგან სესხება. საპარტნიორო ფონდი Fitch-ის მიერ შეფასებულია როგორც BB- რეიტინგის მქონე კომპანია.

ცხრილი 6: საპარტნიორო ფონდის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლების მიმოხილვა (ათასი ლარი,%)

	2013 წელი	2014 წელი	2015 წელი
რენტაბელობა			
მოგება დაბეგვრამდე	107,773	139,877	(198,075)
საოპერაციო მარჟა	20.3%	21.5%	23.0%
ხარჯების ანაზღაურების კოეფიციენტი	89.5%	87.6%	113.8%
აქტივების უკუგება	1.5%	2.3%	-3.0%
კაპიტალის უკუგება	3.0%	4.7%	-7.4%
ლიკვიდურობა			
მიმდინარე კოეფიციენტი	331.1%	222.5%	312.1%
გადახდისუნარიანობა			
ვალდებულებები/კაპიტალი	109.1%	106.3%	145.4%

7.5.2. სს საქართველოს რკინიგზა

საქართველოს რკინიგზა არის ვერტიკალურად ინტეგრირებული სარკინიგზო კომპანია, რომელიც პასუხისმგებელია ქვეყნის მასშტაბით სარკინიგზო სისტემის ფუნქციონირებაზე. საქართველოს რკინიგზა უზრუნველყოფს სატვირთო და სამგზავრო გადაზიდვების მომსახურებას. მას ასევე აკისრია საქართველოს მასშტაბით სარკინიგზო ინფრასტრუქტურის შენარჩუნებისა და მშენებლობის ფუნქცია. როგორც აღინიშნა საქართველოს რკინიგზა მთლიანად საპარტნიორო ფონდის მფლობელობაშია.

2015 წლის განმავლობაში, ადგილი ჰქონდა 65 მილიონი ლარის წმინდა ზარალს, რაც მკვეთრი გაუარესება იყო 2014 წელს 39 მილიონი ლარის მოგებასთან შედარებით. ეს ფაქტი ძირითადად გამოწვეული იყო იმით, რომ ვალუტის გაუფასურების პირობებში, აშშ დოლარში დენომინირებული ვალის გადაფასების შედეგად, გაჩნდა 226 მილიონი ლარის დანაკარგი. თუმცა, აღნიშნული დააკომპენსირა იმ ფაქტმა, რომ კომპანიის ტარიფების უდიდესი ნაწილი დენომინირებულია აშშ დოლარში და, მაშასადამე, წარმოადგენს ბუნებრივი ჰეჯირების საშუალებას.

ზარალის დადგომის კიდევ ერთი განმაპირობებელი ფაქტორი იყო კომპანიის მიერ სასაქონლო გადაზიდვების მოცულობების შემცირება: ტვირთის მოცულობა მერყეობს ფასებთან მიმართებაშიდა აქედან გამომდინარე მერყეობს საქართველოს რკინიგზის სასაქონლო გადაზიდვების მოთხოვნას, რომელიც ასევე მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული რეგიონში არსებულ ეკონომიკურ და პოლიტიკურ მდგომარეობაზე. მეორე მხრივ, საქართველოში სარკინიგზო გზით ტრანსპორტირებაზე არსებობს ბუნებრივი მონოპოლია. კომპანია არ რეგულირდება და, მიუხედავად იმისა, რომ ბიზნესის გარკვეულ სფეროებში დაწესებული ტარიფები განსაზღვრულია საერთაშორისო სარკინიგზო ტრანზიტის ტარიფების შესახებ შეთანხმების საფუძველზე საქართველოს რკინიგზას გააჩნია გარკვეული მოქნილობა ტარიფების დაწესებისას. რაც შეეხება სამგზავრო ტარიფებს, ამ სეგმენტში ადგილი აქვს კონკურენციას ტრანსპორტირების სხვა საშუალებებთან. საქართველოს რკინიგზის მიზანია, რომ ტარიფების ნებისმიერი დონით ზრდა ხდებოდეს მომსახურების ხარისხის

გაუმჯობესების შესაბამისად. მომსახურების გაუმჯობესება, განრიგის ოპტიმიზაცია, მარკეტინგი და მაღალშემოსავლიან მომხმარებლებზე თარგეთირება წარმოადგენს სტრატეგიული ინიციატივების შემადგენელ ნაწილს, რაც სამგზავრო გადაზიდვების ბიზნესს მომგებიან საქმიანობად აქცევს.

2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს რკინიგზის მიერ ადგილი ჰქონდა 141 მილიონი ლარის ოდენობის სავაჭრო და სხვა აუნაზღაურებელი შემოსულობების ჩამოწერას, რომლებიც ძირითადად წარმოიშვა კომპანიისადმი არსებული ვადაგადაცილებული დავალიანებებისგან. 2015 წელს აღიარებული 28 მილიონი ლარის აუნაზღაურებელი დავალიანებიდან, 13 მილიონი ლარი მოდიოდა ერთ უცხოურ სარკინიგზო კომპანიაზე. მოცემულ მომხმარებელთან გაფორმდა ურთიერთგაგების მემორანდუმი და შეთანხმდა დაუფარავი ბალანსების და მათი დაფარვის გრაფიკი. საქართველოს რკინიგზა მართავს საკუთარ საკრედიტო რისკებს სატვირთო და მგზავრთა გადაზიდვების კომპანიებთან წინასწარი გადახდების მოთხოვნით.

მიმდინარე ეტაპზე, კომპანია ახორციელებს ორ მსხვილ კაპიტალურ საინვესტიციო პროექტს: მოდერნიზაციის პროექტი და თბილისის შემოვლითი გზის მშენებლობა. მოდერნიზაციის პროექტი შექმნილია ტრანსპორტირების შესაძლებლობის ამაღლებისა და მატარებლის სიჩქარის გაუმჯობესების მიზნით, რაც მიიღწევა რკინიგზისა და თბილისისა და ბათუმს შორის (შავ ზღვაზე) ელექტროენერჯის მომწოდებელი ინფრასტრუქტურის მოდერნიზაციის გზით. შემოვლითი გზის პროექტი გულისხმობს სარკინიგზო ინფრასტრუქტურის გადაადგილებას ისე, რომ აღარ ხდებოდეს სატვირთო და სამგზავრო მატარებლების თბილისის ცენტრის გავლით გადაადგილება. 2013 წლის ოქტომბერში, თბილისის შემოვლითი გზის პროექტთან დაკავშირებული ყველა სამშენებლო სამუშაო შეჩერდა, რასაც მოჰყვა საქართველოს მთავრობის მიერ პროექტის გადაკეთების გადაწყვეტილება.

კომპანიას გამოშვებული აქვს 500 მილიონი აშშ დოლარის ღირებულების ევროობლიგაციები (კუპონი: 7.8%; საკონტრაქტო ვადიანობა: 2022). მოცემული ობლიგაციის გამოშვების შეთანხმება მოიცავს პუნქტს კონტროლის უფლების ცვლილებაზე (მაგალითად, თუ სახელმწიფოს წილი დაეცემა 50%-ზე ქვემოთ), გადახდილი დივიდენდებისა და წმინდა მოგების თანაფარდობის 50%-მდე შეზღუდვას და წმინდა ვალის კოეფიციენტის მაქსიმუმის 3.5-ზე დაწესება წმინდა მოგების მიხედვით (წმინდა მოგება გადასახადების, პროცენტის, გადაფასების და ამორტიზაციის შემდეგ). გარდა ამისა, არსებობს ფინანსური ანგარიშგების მკაცრი მოთხოვნები, რომლებსაც კომპანია ასრულებს. ობლიგაციების გამოშვების რეიტინგი Fitch-ის შეფასებით არის BB-, ხოლო S&P-ის შეფასებით კი - B+. მიმდინარე ეტაპზე, ობლიგაციებით ვაჭრობა მიმდინარეობს დაახლოებით 7.5%-ში, რაც საქართველოს სუვერენული ფასიანი ქაღალდების საპროცენტო განაკვეთს დაახლოებით 150 საბაზისო პუნქტით აღემატება. 2015 წლის ივლისში, კომპანიამ გამოისყიდა 2010 წელს გამოშვებული, 250 მილიონი დოლარის ღირებულების ობლიგაციების დარჩენილი 28 მილიონი დოლარის ობლიგაციები რომელთა საკონტრაქტო ვადიანობა ამოწურული იყო.

დივიდენდების გადახდა შეზღუდულია ევროობლიგაციების შეთანხმებით. 2015 წელს დივიდენდების გადახდა არ განხორციელებულა. მთავრობასთან შედგა შეთანხმება გადასახდელი დივიდენდების შემცირებაზე საქართველოს რკინიგზის მიერ რკინიგზის

სადგურის მახინჯაურიდან ბათუმში გადატანის ღირებულების ოდენობით.

ცხრილი 7: საქართველოს რკინიგზის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლების მიმოხილვა (ათასი ლარი, %)

	2013 წელი	2014 წელი	2015 წელი
რენტაბელობა			
მოგება დაბეგრამდე	76,190	45,170	(76,054)
საოპერაციო მარჟა	12.8%	7.3%	-10.5%
ხარჯების ანაზღაურების კოეფიციენტი	85.0%	91.6%	112.1%
აქტივების უკუგება	2.3%	1.3%	-2.1%
კაპიტალის უკუგება	4.2%	2.5%	-4.5%
ლიკვიდურობა			
მიმდინარე კოეფიციენტი	315.2%	224.0%	282.0%
გადახდისუნარიანობა			
ვალდებულებები/კაპიტალი	83.9%	89.9%	110.3%

7.5.3. სს საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია

სს საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია ისტორიულად პასუხისმგებელი იყო ბიზნესის ოთხი საკვანძო სექტორის მართვაზე, რაც მოიცავს: გაზის მიწოდებას (გაზის შესყიდვა და სოციალურ სექტორზე გაყიდვა), მილსადენების იჯარა (კომპანიის მიერ მაღალი წნევის გაზის მილსადენების იჯარიდან მიღებული რენტა), მიმდინარე საქმიანობა (ნავთობის გაყიდვა საქონლის განაწილების შეთანხმების მიხედვით), ნავთობის ტრანსპორტირება (ნავთობის ტრანსპორტირება დასავლეთ მარშრუტის საექსპორტო მილსადენით საქართველოს ტერიტორიის გავლით). მიმდინარე ეტაპზე კორპორაციის საქმიანობამ ასევე მოიცვა ელექტროენერჯის წარმოებაც. გაზის შესყიდვებთან დაკავშირებული საქმიანობები ეფუძნება გაზის შესყიდვის ოთხ გრძელვადიან საკონტრაქტო შეთანხმებას, ძირითადად ფიქსირებული ფასებითა და გრძელვადიანი მოქმედების სტრუქტურით. კორპორაციის თითქმის მთელი შემოსავლები და ხარჯების დაახლოებით 85% უშუალოდ დენომინირებულია აშშ დოლარში ან უკავშირდება აშშ დოლარს.

2015 წლის სექტემბერში, კომპანიამ ფუნქციონირებაში გაუშვა გარდაბნის 230 მეგავატიანი კომბინირებული თბოელექტროსადგური, რომელშიც იგი ფლობს საკონტროლო პაკეტის 51%-ს, ხოლო დარჩენილ 49%-ს ფლობს საპარტნიორო ფონდი. როგორც ზემოთ აღინიშნა, სახელმწიფომ გასცა გარანტიები საწარმოში განხორციელებულ ინვესტიციებზე. საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციამ განხორციელა ინვესტიციები ქარის ელექტროსადგურებში და აპირებს ინვესტიციების განხორციელებას მეორე კომბინირებული თბოელექტროსადგურისა და მიწისქვეშა გაზსაცავის განვითარებაში, მშენებლობასა და ოპერირებაში.

2015 წელს, საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციამ დააგროვა 36 მილიონი ლარი მოგების სახით, რაც ნაკლებია ვიდრე 2014 წელს გენერირებული 86 მილიონი ლარის მოგება. აღნიშნული გამოწვეულ იქნა, პირველ რიგში, გაცვლითი კურსის გაუფასურების შედეგად მიღებული გაზრდილი დანახარჯებით. 2015 წელს გაცხადებულ და გადახდილ იქნა 29.4

მილიონი ლარის დივიდენდები. კომპანიის ვალის მთლიან აქტივებთან თანაფარდობა შეადგენს 48.9%-ს.

საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას გამოშვებული აქვს 250 მილიონი აშშ დოლარის ღირებულების ევროობლიგაციები, რომლის საკონტრაქტო ვადიანობა იწურება 2017 წელს (კუპონი: 6.875%). 2016 წლის აპრილში, საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციამ გამოუშვა, განათავსა და დაარეგისტრირა ლონდონის საფონდო ბირჟაზე არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციები. ამ ტრანზაქციის შედეგად, კომპანიამ გამოუშვა 250 მილიონი აშშ დოლარის სახელმწიფო ობლიგაციები 6.875%-ით და 2022 წლის საკონტრაქტო ვადიანობით და გამოსყიდა განთავსებული ობლიგაციების 78.62% 197 მილიონი აშშ დოლარი ნომინალური ღირებულებით. კომპანიის რეიტინგი Fitch-ის შეფასებით არის BB-, ხოლო Standard and Poors-ის შეფასებით კი - B+. სავალუტო რისკის ზეგავლენა კომპანიაზე შეზღუდულია, რადგან მისი შემოსავლები, ვალი და ხარჯების 85 პროცენტი დენომინირებულია აშშ დოლარში. სარეიტინგო კომპანიის ანგარიშგება და პროსპექტუსი კომპანიის ობლიგაციების გამოშვების შესახებ მოიცავს დეტალურ ინფორმაციას კორპორაციის შესახებ.

კომპანიას აღებული აქვს 59 მილიონი ლარის კრედიტი, რომელიც გადაეცა სახელმწიფოს 2016 წლის მეორე ნახევარში. აღნიშნული სახსრები გადასესხებულ იქნა სახელმწიფოს მართვაში არსებული ორი საწარმოს სასარგებლოდ. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრომ და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ წარმოადგინეს აღნიშნული საწარმოების მხარდაჭერის წერილები.

საპარტნიორო ფონდი ფლობს კონპანიის 100%-ან წილს, თუმცა, მას ასევე ზედამხედველობს ენერგეტიკის სამინისტრო, საპარტნიორო ფონდისა და ენერგეტიკის სამინისტროს შორის არსებული მართვის შესახებ შეთანხმების შესაბამისად.

ცხრილი 8: სს საქართველოს ნავთობისა და გაზის კომპანიის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლების მიმოხილვა (ათასი ლარი, %)

	2013 წელი	2014 წელი	2015 წელი
რენტაბელობა			
მოგება დაბეგვრამდე	111,603	93,465	40,558
საოპერაციო მარჟა	24.8%	22.5%	6.8%
ხარჯების ანაზღაურების კოეფიციენტი	70.7%	74.9%	92.3%
აქტივების უკუგება	8.9%	6.8%	2.6%
კაპიტალის უკუგება	16.6%	12.4%	5.0%
ლიკვიდურობა			
მიმდინარე კოეფიციენტი	930.2%	365.4%	506.8%
გადახდისუნარიანობა			
ვალდებულებები/კაპიტალი	85.4%	82.1%	95.8%

7.5.4. შპს საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია

შპს საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია არის გაზის მთავარი მილსადენი სისტემის ოპერატორი საქართველოს ტერიტორიაზე, რომელიც ახდენს გაზის ტრანსპორტირებასა და მიწოდებას ქვეყნის მასშტაბით. გაზი ძირითადად მიეწოდება სს საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას და გაზის დისტრიბუტორებს. გარდა ამისა, კომპანია პასუხისმგებელია გაზის ტრანზიტზე რუსეთის ფედერაციიდან სომხეთის რესპუბლიკის მიმართულებით და ამ მომსახურებისთვის იგი იღებს საკომისიოს ბუნებრივი აირის სახით.

ქვეყნაში გაზის ტრანსპორტირების ტარიფი მარეგულირებლის მიერ წესდება დანახარჯებზე დაყრდნობით და რეგულარულად გადაიხედება. სატრანზიტო ტარიფი განსაზღვრულია მთავრობის მიერ ორმხრივად გაფორმებული შეთანხმებით და დენომინირებულია აშშ დოლარით. ამავე დროს შიდა ტრანსპორტირების ტარიფი დაწესებულია ლარში. აქედან გამომდინარე, კომპანიის შემოსავლებისათვის მნიშვნელოვანია გაცვლითი კურსის რისკი. ამ რისკის რეალიზაციის შედეგად, 2015 წლის განმავლობაში, კომპანიამ მნიშვნელოვნად იზარალა ხარჯების ზრდის შემოსავლების ზრდაზე გადაჭარბების გამო.

კომპანიის კაპიტალიზაციის დონე შესუსტდა მიღებული ზარალის შედეგად. მისი მთლიანი ვალდებულებები შეადგენს 98 მილიონ ლარს და შედეგადად ძირითადად სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებისგან.

სოფლების გაზიფიცირების პროექტის ფარგლებში, საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია მხარს უჭერს მთავრობას მაღალი წნევის გაზის მილსადენების მშენებლობაში. მშენებლობა დაფინანსებულია მთავრობის მიერ გაცემული ნაღდი ფულით, რაც ზრდის კომპანიის კაპიტალს. მშენებლობის დასრულების შემდეგ, ადგილი აქვს აქტივების გადაცემას მთავრობისათვის მათი საბალანსო ღირებულების მიხედვით.

შპს „გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“ საქართველოს ენერჯეტიკის სამინისტროს სრულ მართვაშია.

ცხრილი 9: საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლების მიმოხილვა (ათასი ლარი, %)

	2013 წელი	2014 წელი	2015 წელი
რენტაბელობა			
მოგება დაბეგვრამდე	17,805	12,787	(42,217)
საოპერაციო მარჟა	10.9%	-5.9%	-19.7%
ხარჯების ანაზღაურების კოეფიციენტი	88.2%	106.8%	119.0%
აქტივების უკუგება	31.7%	-14.2%	-43.8%
კაპიტალის უკუგება	34.6%	-26.4%	-1849.8%
ლიკვიდურობა			
მიმდინარე კოეფიციენტი	787.5%	139.1%	70.6%
გადახდისუნარიანობა			
ვალდებულებები/კაპიტალი	9.2%	85.5%	4128.0%

7.5.5. სს საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა

საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა პასუხისმგებელია ელექტროენერჯის გადაცემასა და დისპეჩერიზაციაზე, ახორციელებს მთლიანი ენერგოსისტემის ტექნიკურ კონტროლს, რათა უზრუნველყოს ენერჯის უწყვეტი და საიმედო მიწოდება. საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა საქართველოს ფარგლებში, როგორც იმპორტირებული, ასევე ექსპორტირებული ელექტროენერჯის გადაცემაზე. კომპანიას ჰყავს ორი შვილობილი კომპანია: შპს ენერგოტრანსი, რომელიც პასუხისმგებელია თურქეთთან მაღალი ძაბვის გადამცემი ხაზების ფუნქციონირებაზე, და სს კარცალ ენერჯი (Karcal Energy), რომელიც ხელს უწყობს საქართველოსა და თურქეთს შორის ელექტროენერჯის გაცვლით ოპერაციებს. სს საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის სრულად საპარტნიორო ფონდის მფლობელობაშია.

საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა უფლებამოსილია კანონით, რომ განახორციელოს და დაგეგმოს საქართველოში მთლიანი გადამცემი ქსელის განვითარება. 10-წლიანი გადამცემი ქსელის განვითარების გეგმა დამტკიცებულია მთავრობის მიერ. ქსელის გაძლიერებამ გააუმჯობესა ენერგოუსაფრთხოება, რაც დასტურდება სრული და ნაწილობრივი ავარიების შემცირებით 2005 წელს 16 შემთხვევიდან 2015 წელს 4 შემთხვევამდე. ანალოგიურად, ტექნიკური დანაკარგები გაუმჯობესდა 14.95%-იანი პიკიდან 2.14%-მდე. შავი ზღვის ელექტროგადამცემი ქსელის (BSTN) პროექტი დასრულდა 2012 წელს, რამაც მნიშვნელოვნად გაზარდა თურქეთის მიმართულებით ელექტროენერჯის გადაცემის შესაძლებლობა. ახალი კაპიტალური დანახარჯების პროექტები, რაც ამჟამად მიმდინარეობს, საშუალებას მისცემს საქართველოს, რუსეთსა და სამხრეთ კავკასიის ქვეყნებს შორის უფრო დიდი მასშტაბის ელექტროენერჯის ვაჭრობას და უზრუნველყოფს უფრო მეტად სტაბილურ ელექტროსისტემას. ეს პროექტები მოიცავს ჯვარი-ხორგას დამაკავშირებელ პროექტს, რომელიც საშუალებას მისცემს საქართველოს ჩრდილო-დასავლეთით მდებარე ჰიდროელექტროსადგურებიდან ელექტროენერჯის გადაცემას დასავლეთ საქართველოსა და თურქეთში; ყაზბეგის დამაკავშირებელ პროექტს, რომელიც შექმნის რუსეთის ქსელის 1100 მეგავატის გადამცემ სიმძლავრესთან დამაკავშირებელ მეორე 500 კილოვაციან ხაზს. ძირითადი მაღალი ძაბვის გადამცემი საინვესტიციო პროექტები ხორციელდება ენერგოტრანსის მიერ.

2014 წლის განმავლობაში, მარეგულირებელი ცვლილებების მიერ დაწესდა ახალი ტარიფები საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემისთვის. აქედან გამომდინარე, 2014 წელს 2013 წელთან შედარებით კომპანიის შემოსავლები 40%-ზე მეტად გაიზარდა, რამაც ფინანსური მაჩვენებლები გააუმჯობესა და მცირე მოგების გენერირების საშუალება მისცა კომპანიას. თუმცა, 2015 წელს, მიუხედავად კომპანიის მიერ გამომუშავებული საოპერაციო მოგებისა, ვალუტის გაუფასურების გამო, გადაფასდა მისი უცხოური ვალუტით დენომინირებული ვალდებულებულებები, რამაც უარყოფითი წმინდა მოგება განაპირობა.

მიუხედავად ფინანსური მაჩვენებლების გაუმჯობესებისა, კომპანიის უნარი, რომ მოემსახუროს ვალს, ხანგრძლივ პერიოდს მოიცავს. კომპანიამ განახორციელა 66 მილიონი ლარის ვალდებულებების რესტრუქტურირაცია, რაც წარმოადგენს 2006 წლამდე წარმოქმნილ

ვალდებულებებს და რომლის გადახდა გადავადებულია 2008 წელს დამტკიცებული რეაბილიტაციის გეგმის მიხედვით. კომპანია ვალდებულებებს ფარავს ნაწილ-ნაწილ და მთლიანი დაფარვა 2023 წლისთვის იგეგმება. კომპანიას ასევე აქვს 770 მილიონი ლარის ოდენობის ვალდებულება 2024-2033 წლებს შორის დაფარვის ვადიანობით. აქედან 733 მილიონი ლარი ითვალისწინებს ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკისგან (EBRD), ევროპის საინვესტიციო ბანკისგან (EIB), გერმანიის რეკონსტრუქციის საინვესტიციო ბანკისგან (KfW), აზიის განვითარების ბანკისგან (ADB) და მსოფლიო ბანკისგან ფინანსთა სამინისტროსათვის გამოყოფილი სესხებიდან განხორციელებულ გადასესხებულ სახსრებს. დარჩენილი 37 მილიონი ლარი წარმოადგენს იმ ვალს, რომლის მომსახურებაც ახორციელებდა საქართველოს მთავრობა სს საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის სახელით. ეს ვალი დაკავშირებულია შავი ზღვის ელექტროგადამცემი ქსელის პროექტთან. ჭარბი სიმძლავრის თურქეთში ექსპორტირების პროექტი საშუალებას მისცემს საქართველოს მოიზიდოს უცხოელი ინვესტორები ჰიდროელექტროსადგურებში, რაც გააუმჯობესებს ქვეყნის ენერგოსაფრთხოებას. ექსპორტიდან შემოსავლების გაზრდის შედეგად, მოსალოდნელია, რომ გაუმჯობესდება კომპანიის უნარი, მოემსახუროს ვალდებულებებს დამოუკიდებლად. აღნიშნული რესტრუქტურული ვალდებულებების გირაოს სახით კომპანიას ფინანსთა სამინისტროსათვის წარმოდგენილი აქვს 96 მილიონი ლარის ღირებულების აღჭურვილობა და ქონება. ინფრასტრუქტურული საინვესტიციო პროექტების დასაფინანსებლად მოზიდულ იქნა 108 მილიონი ლარის მოცულობის გრანტები სხვადასხვა საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებიდან. სს საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის ვალდებულებების კაპიტალთან შეფარდების მაჩვენებელი მაღალია და შემოსავლის დაფარვის კოეფიციენტი რჩება უარყოფითი.

ცხრილი 10. სს საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლების მიმოხილვა (ათასი ლარი, %)

	2013 წელი	2014 წელი	2015 წელი
რენტაბელობა			
მოგება დაბეგვრამდე	(57,525)	3,654	(115,169)
საოპერაციო მარჟა	-80.3%	3.1%	-97.4%
ხარჯების ანაზღაურების კოეფიციენტი	173.1%	97.1%	198.4%
აქტივების უკუგება	-6.2%	0.4%	-10.0%
კაპიტალის უკუგება	-28.7%	1.5%	-74.5%
ლიკვიდურობა			
მიმდინარე კოეფიციენტი	72.5%	52.9%	42.7%
გადახდის უნარიანობა			
ვალდებულებები/კაპიტალი	365.5%	315.0%	647.9%

7.5.6. სს საქრუსენერგო

სს საქრუსენერგოს 50%-ს ფლობს საქართველოს მთავრობა, ენერგეტიკის სამინისტროს სახით, ხოლო დარჩენილ 50%-ს რუსეთის სს გაერთიანებული ენერგეტიკული სისტემის

ფედერალური ქსელის კომპანია (FNC UES). კომპანია ფლობს და ინარჩუნებს მაღალი ძაბვის გადამცემ ხაზებს, რომელთა ოპერირება ხორციელდება საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის მიერ; ქმნის საიმედო ელექტროენერჯის სისტემას და იძლევა ელექტროენერჯის იმპორტის, ექსპორტისა და საქართველოს ტერიტორიის გავლით ელექტროენერჯის ტრანზიტის შესაძლებლობას.

ამჟამად, კომპანიის ვალდებულებების კაპიტალთან შეფარდების მაჩვენებელი დაბალია, რაც იმის შედეგია, რომ სავაჭრო კრედიტების გარდა კომპანიას არ გააჩნია მნიშვნელოვანი ვალდებულებები. 2015 წლის მდგომარეობით კომპანიის წმინდა მოგება 2.3 მილიონ ლარამდე გაიზარდა. მიმდინარე ეტაპზე აქციონერები განიხილავენ მომავალი დივიდენდების პოლიტიკას. მომავლისთვის, მოსალოდნელია, რომ კომპანიას დასჭირდება დაფინანსების გაზრდა, რათა შეასრულოს გადამცემის ხაზების ქსელის 10-წლიანი განვითარების გეგმის შესაბამისი კომპანიის გაფართოების გეგმები. დაგეგმილია, რომ კომპანია მომავალ წელს შეიტანს განაცხადს სეფმეკ-ში დღეისათვის არსებული ტარიფის გადახედვის მიზნით.

ცხრილი 11. საქრუსენერგოს ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლების მიმოხილვა (ათასი ლარი, %)

	2013 წელი	2014 წელი	2015 წელი
რენტაბელობა			
მოგება დაბეგვრამდე	304	519	2,745
საოპერაციო მარჟა	1.8%	0.3%	13.2%
ხარჯების ანაზღაურების კოეფიციენტი	98.2%	99.7%	86.8%
აქტივების უკუგება	26.0%	0.1%	2.4%
კაპიტალის უკუგება	27.0%	0.1%	2.4%
ლიკვიდურობა			
მიმდინარე კოეფიციენტი	344.6%	477.4%	731.8%
გადახდისუნარიანობა			
ვალდებულებები/კაპიტალი	1.9%	2.0%	1.9%

7.5.7. სს ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი

სს ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი (ESCO) პასუხისმგებელია საბალანსო ელექტროენერჯისა და გარანტირებული სიმძლავრეების შესყიდვასა და გაყიდვაზე, ელექტროენერჯის იმპორტსა და ექსპორტზე და საქართველოში ელექტროენერჯის ყიდვა-გაყიდვის უზრუნველყოფაზე.

ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი არის ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვების ხელშეკრულებების (PPAs) ხელმომწერი, რაც მოიცავს ჰესებიდან ელექტროენერჯის გარანტირებულ შესყიდვის ვალდებულებებს სხვადასხვა ოდენობებით, ძირითადად ზამთრის თვეებში, როცა ენერჯის მიწოდება შეზღუდულია. გარდა ამისა, საქართველოს ელექტროენერჯისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ საქართველოს კანონი და ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) საბაზრო წესები მოითხოვს, რომ კომპანიამ განახორციელოს გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამისი გადახდები, ძირითადად თბოელექტროსადურების

სასარგებლოდ, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ხელმისაწვდომობა. ყოველთვიურად, საბალანსო ენერჯის ფასი განისაზღვრება საბაზრო წესების შესაბამისად, საშუალო შეწონილი ღირებულების საფუძველზე, რაც საშუალებას აძლევს ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციულ ოპერატორს მოახდინოს დანახარჯების კომპენსირება.

კომპანიამ 2014 წლის 1.2 მილიონიან მოგებასთან შედარებით, 2015 წელს მიიღო 1.8 მილიონი ლარის ზარალი, დიდწილად გაცვლითი კურსის რყევების, კერძოდ კი გაუფასურების შედეგად დანაკარგებიდან გამომდინარე. კომპანიის შემთხვევაში მაღალია სავალუტო რისკი იმპორტირებული ელექტროენერჯის ყიდვისას გადახდის მოთხოვნასა და უშუალოდ გადახდის პროცესებს შორის დროის განსხვავების გამო. ზარალის დიდი ნაწილი ასევე გამომდინარეობს ვალდებულებების გადაფასებისას, გაცვლითი კურსის გაუფასურების შედეგად მიღებული განსხვავებისგან. კომპანია მცირედ კაპიტალიზებულია. ვალი, რომელიც სრულად მოიცავს სავაჭრო კრედიტორულ დავალიანებას, შეადგენს მისი კაპიტალის 90 პროცენტზე მეტს. 2014 წლის სექტემბრიდან დაწყებული, საკანონმდებლო ცვლილებების გამო, კომპანია ახორციელებს გადახდებს ელექტროენერჯის მწარმოებლების სასარგებლოდ იმის მიუხედავად, მიიღო თუ არა მან საკუთრივ გაყიდული ელექტროენერჯის საფასური. შესაბამისად, კომპანიის საკრედიტო და ლიკვიდურობის რისკი გაიზარდა. ზარალის შეფასებაში შედის ასევე გადასახდელები დარღვევების შემთხვევაში.

სს ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი სს საპარტნიორო ფონდის სრულ საკუთრებაშია და არსებობს ენერგეტიკის სამინისტროსთან, რომელიც გაფორმებული მართვის ხელშეკრულების შესაბამისად ახორციელებს წილის მფლობელთა ძირითად მოვალეობებს.

ცხრილი 12: ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლების მიმოხილვა (ათასი ლარი, %)

	2013 წელი	2014 წელი	2015 წელი
რენტაბელობა			
მოგება დაბეგვრამდე	905	1,232	(1,805)
საოპერაციო მარჟა	0.8%	0.9%	-0.8%
ხარჯების ანაზღაურების კოეფიციენტი	99.2%	99.1%	100.8%
აქტივების უკუგება	2.7%	3.4%	-3.1%
კაპიტალის უკუგება	16.1%	17.7%	-35.3%
ლიკვიდურობა			
მიმდინარე კოეფიციენტი	117.5%	121.0%	108.4%
გადახდისუნარიანობა			
ვალდებულებები/კაპიტალი	501.2%	429.6%	1029.2%

7.5.8. შპს საქაერონავიგაცია

საქაერონავიგაცია პასუხისმგებელია საქართველოს საჰაერო სივრცეში საჰაერო მიმოსვლის მართვაზე, რაც მოიცავს მონიტორინგსა და საავიაციო მომსახურების უზრუნველყოფას და უსაფრთხო ფრენას თბილისის, ქუთაისის, ბათუმისა და მესტიის საერთაშორისო აეროპორტის

აფრენისა და დაშვების ზონებში. საქაერონავიგაციის ერთადერთი მფლობელია საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო.

კომპანია რეგულირდება საქართველოსა და საერთაშორისო სამოქალაქო ავიაციის მიერ, ევროპის საჰაერო ნავიგაციის უსაფრთხოების ორგანიზაციისა და საერთაშორისო საჰაერო ტრანსპორტის ასოციაციის მიერ (IATA). რეგულარული ფინანსური და შესრულების ანგარიშგების კუთხით, საჰაერო ნავიგაციის უსაფრთხოების ევროპული ორგანიზაციის (ევროკონტროლის) მიმოხილვის ფარგლებში, საქაერონავიგაცია ექვემდებარება ეკონომიკური ინფორმაციის გამჟღავნებას. მარშრუტისა და ტერმინალის სააერნოსნო მომსახურების ერთეულის სატარიფო განაკვეთი განისაზღვრება ხარჯებისა და საინვესტიციო გეგმების საფუძველზე ზემოაღნიშნულ ორგანიზაციებთან შეთანხმებით. საბოლოო ტარიფები დგინდება ადგილობრივად. კომპანიის მომგებიანობა გაუმჯობესდა 2014-2015 წლებში, რაც აისახა კაპიტალის უკუგების გაუმჯობესებულ მაჩვენებელში. ვალის კაპიტალთან თანაფარდობის კოეფიციენტი დაბალია. კომპანია ინვესტიციებს აკეთებს იმ აეროპორტების საჰაერო ნავიგაციის სისტემებისა და დანადგარების განახლებაში, რომელთა ოპერირებას თავად ახორციელებს, რადარების სისტემებისა და ასაფრენი ზოლების ინვესტირების ჩათვლით.

2009 წელს საქაერონავიგაციამ საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსაგან გადასესხების რეჟიმში მიიღო 4.7 მილიონი ევროს ოდენობის გრძელვადიანი სესხი, რომელიც გამოყენებული იყო თბილისის აეროპორტის რადარების სისტემის განვითარებისთვის. როგორც აღინიშნა სესხი გრძელვადიანი და სესხის ვადიანობა 18 წელს შეადგენს.

ცხრილი 13. საქაერონავიგაციის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლების მიმოხილვა (ათასი ლარი, %)

	2013 წელი	2014 წელი	2015 წელი
რენტაბელობა			
მოგება დაბეგვრამდე	15,355	11,594	18,880
საოპერაციო მარჟა	20.1%	15.1%	18.4%
ხარჯების ანაზღაურების კოეფიციენტი	74.9%	81.2%	74.5%
აქტივების უკუგება	9.7%	8.0%	10.3%
კაპიტალის უკუგება	13.2%	9.1%	11.7%
ლიკვიდურობა			
მიმდინარე კოეფიციენტი	162.9%	554.1%	540.3%
გადახდისუნარიანობა			
ვალდებულებები/კაპიტალი	36.0%	13.8%	14.0%

7.5.9. შპს სახელმწიფო სამშენებლო კომპანია

სახელმწიფო სამშენებლო კომპანია ახორციელებს სამშენებლო პროექტებს, კერძოდ კი სახელმწიფო საავტომობილო გზების, ხიდებისა და გვირაბების რეაბილიტაციას, მოდერნიზაციასა და რეკონსტრუქციას, ასევე სხვა სამოქალაქო სამშენებლო სამუშაოებს, რაც დაკავშირებულია სახელმწიფო პროექტებთან. კომპანია ასევე აწარმოებს სამშენებლო

მასალებსა და ცემენტს და უზრუნველყოფს მომსახურებას პროფესიული აღჭურვილობის გამოყენებით. კომპანია დაარსდა 2006 წელს საქართველოს მთავრობის სრული მფლობელობით და იმართება რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს მიერ.

ამ ეტაპზე მიმდინარე პროექტები მოიცავს, გზების მშენებლობასა და რეაბილიტაციას. მაგალითად, ახმეტა-ბაწარას გზატკეცილი, მესტიის ცენტრალური აეროპორტი, თბილისის ქუჩები; სანაპირო ზოლის დამცავი სამუშაოები სარფში; სტიქიური უბედურების შემთხვევაში აღდგენითი ღონისძიებები ვანის მუნიციპალიტეტსა და დარიალის ხეობაში; სათხილამურო კურორტები, ზვავებისაგან დაცვითი სამუშაოები და გზების რეაბილიტაცია თეთნულდში; ასევე, ხორციელდება კლინიკის მშენებლობა რუხში.

პროექტების უმრავლესობა კომპანიის მიერ ხორციელდება სახელმწიფო ბიუჯეტის ასიგნებების ფარგლებში. ჩარიცხული თანხები ზრდის კომპანიის კაპიტალს. მშენებლობის ხარჯები კაპიტალიზებულია და პროექტების დასრულების შემდეგ ხდება მათი ტრანსფერი ექსპლუატაციაში გამშვები ერთეულისათვის, რაც ამცირებს შპს სახელმწიფო სამშენებლო კომპანიის კაპიტალს. კომპანიის დავალიანება დაბალია და მთლიანი აქტივების მხოლოდ 8%-ს შეადგენს..

2015 წელს კომპანიის რეალიზებული საოპერაციო ზარალს შემდეგი ფაქტორები განაპირობებს: ხარჯების აღიარება წინ უსწრებს შემოსავლების აღიარებას, რადგან მიმდინარე პროექტების სამუშაოთა შესრულების მონაცემები მოითხოვენ დეტალურ მომზადებას და სამხარაულის ექსპერტიზის დამოწმებას, რაც ხანგრძლივი პროცესია; მთავრობის განკარგულებით გამოყოფილი თანხები (კაპიტალში ჩადებული) არ აისახება მოგება-ზარალის უწყისში, შესაბამისად აღნიშნული თანხების წილი ზედნადები ხარჯები აწვება მთლიანად კომპანიის საოპერაციო ზარალს (ხანგრძლივი პროცესი); საკმაოდ ძნელია ზედნადები ხარჯების პროექტებზე მიკუთვნება, რადგან გასათვალისწინებელია ბევრი ტექნიკური მიმდინარე პროცესი.

ცხრილი 14. სახელმწიფო სამშენებლო კომპანიის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლების მიმოხილვა (ათასი ლარი, %)

	2013 წელი	2014 წელი	2015 წელი
რენტაბელობა			
მოგება დაბეგვრამდე	(4,419)	(9,656)	(6,033)
საოპერაციო მარჟა	-17.4%	-26.4%	-27.0%
ხარჯების ანაზღაურების კოეფიციენტი	117.4%	126.4%	127.0%
აქტივების უკუგება	-7.2%	-11.4%	-5.9%
კაპიტალის უკუგება	-10.7%	-13.2%	-6.5%
ლიკვიდურობა			
მიმდინარე კოეფიციენტი	191.3%	534.2%	950.2%
გადახდისუნარიანობა			
ვალდებულებები/კაპიტალი	49.5%	16.3%	9.5%

7.5.10. შპს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანია

გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანია უზრუნველყოფს წყალმომარაგებას და ჩამდინარე წყლების ქსელით მომსახურებას ქვეყნის მასშტაბით ურბანული დასახლებებისთვის თბილისის, მცხეთის, რუსთავისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის გარდა. ძირითადი საქმიანობა მოიცავს წყლის მოპოვებას, დამუშავებას და მიწოდებას; წყლისა და კანალიზაციის ქსელების დაგეგმარებას, მშენებლობას, მონტაჟს, შეკეთებასა და ექსპლუატაციას; ასევე წყლისა და საკანალიზაციო სისტემის შემადგენელი ელემენტების წარმოებასა და რეაბილიტაციას. კომპანია დაარსდა 2010 წელს წყლით მომსახურების ცენტრალიზების მიზნით. კომპანიის აქციების 100%-ს ფლობს სახელმწიფო და მართვა ხორციელდება რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს მეშვეობით.

ბევრი პროექტი რეალიზაციის პროცესშია და მოიცავს სატუმბი სადგურების, რეზერვუარების, მილსადენების, წყალმომარაგების სისტემებისა და გამანაწილებელი ქსელების, ასევე ჩამდინარე წყლის გამწმენდი ნაგებობებისა და სადრენაჟე სისტემების მშენებლობას. ეს პროექტები ფინანსდება აზიის განვითარების ბანკის, ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკისა და ევროპის საინვესტიციო ბანკის მიერ გაწეული შეღავათიანი დაკრედიტების მეშვეობით. აღნიშული ფონდები შპს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანიას ფინანსთა სამინისტროს მიერ გადასესხების მექანიზმით მიეწოდება. კომპანიის მთლიანი ვალდებულებები ამ ეტაპზე 365.7 მილიონი ლარია.

კომპანიის ზარალი 2015 წელს შეადგენდა 74 მილიონ ლარს, ხარჯების ზრდისა და ლარის გაცვლითი კურსის გაუფასურების შედეგად, მაშინ როდესაც შემოსავლები პრაქტიკულად უცვლელ დონეზე შენარჩუნდა. მნიშვნელოვანი იყო გაუფასურების შედეგად ვალდებულებების გადაფასებისაგან მიღებული ზარალი. მიმდინარეობს რეფორმები, რათა კომპანია გახდეს მომგებიანი. ამავდროულად ხდება სასმელ წყალზე ხელმისაწვდომობის გაფართოება საქართველოში, რაც არის ზრდისა და განვითარების საშუალება. წყლის ტარიფები დაწესებულია საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი კომისიის მიერ. დღემდე, ტარიფები დადგენილი იყო წყლის ხარისხისა და დღიური მიწოდების ხელმისაწვდომობის საფუძველზე. ამ ეტაპზე არ დასრულებულა ტარიფების გამოთვლა, როგორც განსაზღვრული იყო საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელმა ეროვნულმა კომისიის 2008 წლის 29 აგვისტოს #18 განკარგულებით (სხვა ფაქტორებთან ერთად, შემაფერხებელ ფაქტორებად მოიაზრება კომპანიის მასშტაბით ინდივიდუალური გამრიცხველიანება, გამრიცხველიანების პოლიტიკის გაჭიანურება, გამრიცხველიანებასთან დაკავშირებული დანაკარგების აღრიცხვიანობის დეფიციტი (როგორც ქსელის, ასევე აბონენტების), და აქტივების აღრიცხვიანობის პრობლემები). მიმდინარე ტარიფები არ შეესაბამება კომპანიის მიერ განხორციელებულ დანახარჯებს, რაც აფერხებს კომპანიის მომგებიანობის უზრუნველყოფას. საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის მიერ დამტკიცებული ტარიფი ეფუძნება ისტორიულ საოპერაციო ხარჯებს, არსებული აქტივების ამორტიზაციასა და კაპიტალის უკუგებას. აქედან გამომდინარე, ეს არ იძლევა გრძელვადიანი ფინანსური მდგრადობის უზრუნველყოფის შესაძლებლობას. თუმცა, მიმდინარეობს

ტარიფების განმსაზღვრელი მეთოდოლოგიის გადახედვა საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის შესაბამისად. გარდა ამისა, ისეთ ადგილებში, სადაც არ არის მრიცხველები, დაწესებულია ფიქსირებული ტარიფები. კომპანია აფართოებს გამრიცხველიანების არეალს, რაც წყლის მიზნობრივი ხარჯვის საშუალებას იძლევა და ასევე საშუალებას რომ, შეუწყდეთ წყლის მიწოდება ურჩ გადამხდელებს. ხორციელდება სოციალური კამპანიები და ისტორიული დავალიანების ჩამოწერა, რაც შემოსავლების აკრეფის გაუმჯობესების საფუძველია. კომპანია ასევე ახორციელებს სამართლებრივ ქმედებებს ურჩი აბონენტების წინააღმდეგ. ამჟამად, საყოფაცხოვრებო მეურნეობებიდან გადასახადების მობილიზება დაახლოებით 65-70%-ს, ხოლო არასაყოფაცხოვრებო მეურნეობებიდან 97%-ს შეადგენს.

ამ ეტაპზე, დაფინანსების ყოველწლიური ასიგნებები, რაც გადადის გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანიაში კაპიტალის სახით, გამოიყენება კომპანიის ზარალის ასანაზღაურებლად. 2015 წელს, გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანიაში კაპიტალდაბანდება 27 მილიონი ლარი შეადგინა.

ცხრილი 15. გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანიის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლების მიმოხილვა (ათასი ლარი, %)

	2013 წელი	2014 წელი	2015 წელი
რენტაბელობა			
მოგება დაბეგვრამდე	(12,857)	(22,411)	(74,346)
საოპერაციო მარჟა	-25.1%	-49.9%	-198.0%
ხარჯების ანაზღაურების კოეფიციენტი	125.1%	149.9%	298.0%
აქტივების უკუგება	-2766.8%	-3925.6%	-11667.4%
კაპიტალის უკუგება	-7035.9%	-11982.7%	-58372.0%
ლიკვიდურობა			
მიმდინარე კოეფიციენტი	167.5%	198.4%	202.2%
გადახდისუნარიანობა			
ვალდებულებები/კაპიტალი	154.3%	205.2%	400.3%

7.5.11. მარაბდა-კარწახის რკინიგზა

მარაბდა-კარწახის რკინიგზა ახორციელებს „აბრეშუმის გზის“ პროექტის საქართველოს მონაკვეთის ბოლო ნაწილს. პროექტის მიზანია აზიის დაკავშირება შუა აღმოსავლეთთან, ცენტრალურ აზიასთან და ევროპასთან, რათა ხელი შეეწყოს ვაჭრობას. ამოქმედების შემდეგ, რკინიგზის მეშვეობით დაგეგმილია, რომ სატვირთო გადაზიდვები წლიურად 15 მილიონ ტონას გაუტოლდება. პროექტი მოიცავს როგორც 254 კმ. ახალი სალიანდაგო გზების დაგებას საქართველოში, ასევე - არსებული ლიანდაგების რეაბილიტაციას, ახალი სადგურების აშენებას და სხვა ინფრასტრუქტურების განახლებას. საბჭოთა კავშირის პერიოდის სარკინიგზო გზა ჩანაცვლდება სტანდარტიზებული სარკინიგზო გზით, რომელიც გამოიყენება ჩინეთსა და ევროპაში ვაგონების შეცვლისა და მგზავრობის დროის შესამცირებლად. 2015 წლის დეკემბრის განმავლობაში, მარაბდა-ახალქალაქის მონაკვეთმა წარმატებით გაიარა გამოცდა და მოსალოდნელია, რომ რკინიგზა სრულად დაიწყებს ფუნქციონირებას 2017 წელს.

პროექტი ჯერ კიდევ განხორციელების ეტაპზეა, აქედან გამომდინარე მას არ გააჩნია საკუთარი შემოსავლები გარდა მცირე არასაოპერაციო შემოსავლებისა. შედეგად მაღალია რეალიზებული ზარალის მაჩვენებელი, რომლის უდიდესი ნაწილი, გაცვლითი კურსის გაუფასურების შედეგად ვალის მაჩვენებლის ზრდის შედეგია. პროექტს აფინანსებს აზერბაიჯანული მხარე. პროექტის ამოქმედების შემდეგ დავალიანების დაფარვა გრაფიკით განხორციელდება გენერირებული შემოსავლებიდან. ფინანსური დახმარების საჭიროება არ დამდგარა. გაფორმებული ხელშეკრულების მიხედვით საქართველოს მთავრობის მხრიდან არ არის გაცემული გარანტიები და არ არის დაფიქსირებული მთავრობის მხრიდან აღებული ვალდებულება.

მარაბდა-კარწახის რკინიგზას ზედამხედველობას უწევს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო.

ცხრილი 16. მარაბდა-კარწახის რკინიგზის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლების მიმოხილვა (ლარი, %)

	2013 წელი	2014 წელი	2015 წელი
რენტაბელობა			
მოგება დაბეგვრამდე	(49,566)	(88,090)	(332,353)
საოპერაციო მარჟა	-15323.6%	-998.6%	-122114.8%
ხარჯების ანაზღაურების კოეფიციენტი	15423.6%	1098.6%	122233.0%
აქტივების უკუგება	-5.7%	-8.7%	-28.4%
კაპიტალის უკუგება	-597.0%	107.5%	80.2%
ლიკვიდურობა			
მიმდინარე კოეფიციენტი	4917.3%	3942.2%	1353.3%
გადახდისუნარიანობა			
ვალდებულებები/კაპიტალი	10379.0%	-1332.5%	-382.4%

7.6. ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებები

ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებები მნიშვნელოვან როლს თამაშობს საქართველოს ეკონომიკურ განვითარებაში, როგორც ენერჯეტიკის სექტორში ინვესტორების მოზიდვის საშუალება. ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებები, რომელიც ფორმდება ელექტროენერჯის მწარმოებელ კომპანიასთან, გრძელვადიანია და საქართველოში ადგილობრივი მოხმარებისა და საექსპორტო ელექტროენერჯის წარმოების გაზრდას ითვალისწინებს. ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებები გამოიყენება მთელ მსოფლიოში და მისი მიზანია კერძო ინვესტორების და ბანკების მიერ ახალი ენერჯო-პროექტების დაფინანსების გააქტიურება.

საქართველოში ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულება ფორმდება სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებულ კომპანიასთან „ელექტროენერჯეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი“ (ესკო), რომლის პასუხისმგებლობაა ელექტროენერჯის

მიწოდება-მოთხოვნის დაბალანსება როგორც ბაზარზე და ელექტროენერჯის მწარმოებელ კერძო კომპანიას შორის. ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვის ერთი ხელშეკრულება, კერძოდ კი პროექტი „ნენსკრა“ უშუალოდ მთავრობასთან არის გაფორმებული.

ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულების ფარგლებში კერძო კომპანიაზე გაცემა მშენებლობის და ელექტროსადგურის ოპერირების ლიცენზია. ამის სანაცვლოდ, ესკო იღებს ვალდებულებას შეისყიდოს ელექტროენერჯის კონკრეტული, წინასწარ შეთანხმებული მოცულობა, წინასწარ შეთანხმებულ გარანტირებულ ფასად. ესკო, როგორც წესი, შესყიდულ ელექტროენერჯიას ყიდის ადგილობრივ დისტრიბუტორებზე; ასევე ესკოს აქვს შესაძლებლობა განახორციელოს შეძენილი ელექტროენერჯის ექსპორტი.

მიუხედავად იმისა, რომ ესკო-ს არ მოეთხოვება ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებების ასახვა მის ფინანსურ ანგარიშგებაში, მთავრობებისათვის წაყენებული ფისკალური გამჭვირვალობის საერთაშორისო სტანდარტები მოითხოვს ამ ხელშეკრულებებთან დაკავშირებული პოტენციური ფისკალური ხარჯების და შესაბამისად ფისკალური რისკების გასაჯაროებას. აღნიშნული მიზეზით და ასევე იმის გამო, რომ ევროკავშირის სტანდარტებთან შესაბამისად ელექტროენერჯის ბაზრის ეტაპობრივმა დერეგულირებამ შესაძლოა ფისკალური რისკები გაამწვავოს, ფინანსთა სამინისტრო მიზანშეწონილად მიიჩნევს, რომ გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებების გასაჯაროება მოხდეს აღნიშნული სტანდარტის შესაბამისად. ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებების ის პროექტები, რომლებიც აკმაყოფილებენ შემდეგ კრიტერიუმებს ყოველწლიურად უნდა ექვემდებარებოდეს გასაჯაროებას: ა) ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულება ხელმოწერილია; ბ) მშენებლობაზე ნებართვა გაცემულია; და გ) პროექტის განხორციელებისათვის ფინანსური სახსრები უზრუნველყოფილია.

ნორმალური ბაზრის პირობებში და ამჟამად მოქმედ საკანონმდებლო სისტემაში, გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებებთან დაკავშირებული ფისკალური რისკების წნეხი დაბალია. რაც იქიდან გამომდინარეობს, რომ ესკოს მიერ შესყიდული ელექტროენერჯის ფასი დისტრიბუტორებსა და მომხმარებლებზე გაყიდულ ფასზე ნაკლებია. თუმცა, ეს შეიძლება დერეგულირებული ბაზრის პირობებში შეიცვალოს. ელექტროენერჯის ბაზრის ახალი მოდელის ამოქმედება იგეგმება 2020 წლიდან; თუმცა, მთავრობა ერთ-ერთ შესაძლო ვარიანტად განიხილავს გარდამავალი პერიოდისათვის საჯარო მიმწოდებლის ვალდებულების დაწესებას, რათა შენარჩუნდეს რეგულირებული მიწოდება ბაზრის შეზღუდული სეგმენტისათვის; ამ ვარიანტმა შესაძლოა შეამციროს ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულების ფისკალური რისკი დერეგულირებულ ბაზარზე.

ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებებთან დაკავშირებული ფისკალური რისკების მატერიალიზების ალბათობა დგება იმ შემთხვევაში, თუ ესკო ვერ შეძლებს ელექტროენერჯის გარანტირებულ ფასად შესყიდვას და მთავრობა საჯარო პოლიტიკის ინტერესებიდან გამომდინარე მიიღებს გადაწყვეტილებას გაუწიოს ესკოს ფინანსური დახმარება. ეს შეიძლება მოხდეს იმ შემთხვევაში თუ: (ა) ესკო ვერ ყიდის ჭარბ

ელექტროენერჯიას ან ექსპორტზე გააქვს ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ გარანტირებულ ფასზე იაფად; (ბ) მარეგულირებელი არ აძლევს ესკოს უფლებას ელექტროენერჯია შეისყიდოს სრული ღირებულების ფასად; (გ) მთავრობა მომხმარებელს იცავს გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ფასისგან და ელექტროენერჯიის ფასებს ინარჩუნებს საბაზრო ფასის და რეალური ღირებულების ქვემოთ. ენერჯეტიკის სამინისტრო მიიჩნევს, რომ ამ მოვლენების მოხდენის ალბათობა ძალიან დაბალია.

დღესდღეობით მთავრობასთან გაფორმებულია 52 ურთიერთგაგების მემორანდუმი, ელექტროენერჯიის გენერირების ახალ პროექტებზე, საიდანაც 10 პროექტი უკვე ოპერირებს, 13 ლიცენზიის მიღების და ხელშეკრულებების გაფორმების და დანარჩენი 29 ტექნიკურ-ეკონომიკური შესწავლის ეტაპზეა. 13 პროექტის შემთხვევაში ურთიერთგაგების მემორანდუმი ითვალისწინებს ესკოს მიერ მწარმოებელი კომპანიიდან ელექტროენერჯიის წლიურ შესყიდვას, ხოლო დანარჩენი მემორანდუმების მიხედვით გარანტირებული შესყიდვა შეზღუდულია ზამთრის თვეებით. წლიური ელექტროენერჯიის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებები ესკოსთვის რისკის მატარებელია, ვინაიდან ადგილობრივი მოთხოვნა ელექტროენერჯიაზე ზაფხულის პერიოდში იკლებს.

ელექტროენერჯიის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებების მემორანდუმებით გათვალისწინებული თანხების ნომინალური ღირებულება 8.6 მილიარდი აშშ დოლარია. გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებების მოსალოდნელი ნომინალური წლიური გადახდების დღევანდელი წმინდა ღირებულება შეფასებულია 2.1 მილიარდ აშშ დოლარად, რაც 2016 წლის მშპ-ს 14.8%-ს შეადგენს. ესკოს მოსალოდნელი წლიური გადახდების მაქსიმუმი 2021 წლისთვის მშპ-ს 1.08%-ია, ხოლო მოსალოდნელი მისაღები შემოსავლის მაქსიმუმი იგივე 2021 წელს მშპ-ს 0.8%.

ელექტროენერჯიის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებების წმინდა ფისკალური წნეხის კლასიფიცირება მოხდა ესკოს გადახდების და მომავალში მისაღები შემოსავლების მიმდინარე წმინდა ღირებულებების შედარებით სხვადასხვა სცენარის მიხედვით. იმ დაშვებით, რომ ელექტროენერჯიის ერთი კვტსთ. საბაზრო ფასი არის 5 აშშ ცენტი, სხვაობა მიმდინარე წმინდა ღირებულებებს შორის (პოტენციური ფისკალური რისკი) ყველა ელექტროენერჯიის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებისათვის 598 მილიონი აშშ დოლარია, რაც 2016 წლის მშპ-ს 4.2%-ია. დაანგარიშებული სხვაობა შეესაბამება ევროპის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ბანკის (EBRD) დაკვეთით საერთაშორისო ელექტროენერჯიის კონსულტანტების - „ნერას“ მიერ ჩატარებული ანალიზის შედეგებს.

ელექტროენერჯიის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებებიდან წარმოშობილი წმინდა ფისკალური წნეხი არსებითად მცირდება იმ ხელშეკრულებებისათვის, რომლებიც აკმაყოფილებენ ზემოთ ჩამოთვლილ კრიტერიუმებს. კერძოდ, რომელთა შემთხვევაში ელექტროენერჯიის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულება ხელმოწერილია, მშენებლობის ნებართვა მიღებულია და პროექტი ფინანსურად უზრუნველყოფილია. ელექტროენერჯიის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებებისათვის, რომლებიც აკმაყოფილებენ აღნიშნული კრიტერიუმებს (13 ოპერირებადი და 22 მშენებარე პროექტი, რომელთა რიცხვში შედის პროექტი „ნენსკრა“), ნომინალური ღირებულება 4.78 მილიარდი

აშშ დოლარია (მიმდინარე წმინდა ღირებულებით 1.08 მილიარდი აშშ დოლარი), რაც მშპ-ს 7.5%-ს შეადგენს. ესკოს მოსალოდნელი წლიური გადახდების მაქსიმუმი 2021 წლისთვის მშპ-ს 0.6%-ია, ხოლო მოსალოდნელი მისაღები შემოსავლის მაქსიმუმი მშპ-ს 0.5%-ს აღწევს იგივე 2021 წელს.

წმინდა ფისკალური წნეხი კრიტერიუმების დამაკმაყოფილებელი ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებებისათვის, ესკოს გადახდების და მომავალში მისაღები შემოსავლების მიმდინარე წმინდა ღირებულებებს შორის სხვაობა ერთ კვსტ-ზე 5 აშშ ცენტი საბაზრო ღირებულების დაშვებით, შეადგენს 271 მილიონ აშშ დოლარს, რაც 2016 წლის მშპ-ის 1.9%-ია.

ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებების ფისკალური წნეხის შეფასება იმ დაშვებას ითვალისწინებს, რომ ესკოს ხარჯები არ არის ჯვარედინად სუბსიდირებული შედარებით იაფი ელექტროენერჯის მწარმოებლებისგან. არსებული მარეგულირებელი სისტემა კი გულისხმობს ამგვარ ჯვარედინ სუბსიდირებას, რაც უზრუნველყოფს ესკოს ფინანსური რისკიანობის დაბალ მაჩვენებელში.

მთავრობა ფისკალურ რისკებს ამსუბუქებს, თუმცა იმავდროულად არსებული ურთიერთშეთანხმების მემორანდუმის შესაბამისად ინვესტორების მიმართ აღებული ყველა ვალდებულების ერთგული რჩება.

2015 წლის ბოლოსთვის, არსებობდა 121 პროექტი, რომელიც ითვალისწინებდა 4757 მეგავატი სიმძლავრის მშენებლობას. ფისკალური რისკის შესამცირებლად მთავრობამ თავდაპირველად მიიღო გადაწყვეტილება, შეეჩერებინა ახალი ხელშეკრულებების გაფორმება და გამოეცხადებინა მორატორიუმი ახალი ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვების ხელშეკრულებების ხელმოწერაზე, ვიდრე საბოლოო სტრატეგიას არ შეიმუშავებდა. შესაბამისად, ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული მიმდინარე პროექტების მთლიანი განთავსებული სიმძლავრე 1413 მეგავატია: ორი პროექტი 12 თვიანი ხელშეკრულებით (237 მეგავატი); 14 პროექტი 8 თვიანი ხელშეკრულებით (191 მეგავატი) და 16 პროექტი წლიური 20% გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებებით (985 მეგავატი). მთავრობამ ასევე გადაწყვიტა, აღარ გააფორმოს 12 თვიანი ხელშეკრულებები.

შემდგომ პერიოდში, მთავრობამ მიიღო გადაწყვეტილება, შეეჩერებინა საწყისი მორატორიუმი და დაეშვა ელექტროენერჯის გარანტირებულად ნაწილობრივი შესყიდვის ახალი ხელშეკრულებების გაფორმება. ამ გადაწყვეტილების საფუძველი არის შემოდგომა-ზამთრის პერიოდში არსებული ენერჯო დეფიციტი და ნაწილობრივი შესყიდვის ხელშეკრულებები განიხილება დაბალი ფისკალური რისკის მატარებლად. ამ გადაწყვეტილების მიხედვით, ახალი ნაწილობრივი შესყიდვის ხელშეკრულებები უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ სამ ძირითად კრიტერიუმს:

- გარანტირებული შესყიდვის პერიოდი არ უნდა აღემატებოდეს წელიწადში 8 თვეს;
- გარანტირებული შესყიდვის ტარიფი არ უნდა იყოს 6 აშშ ცენტზე მეტი ერთ კილოვატ-საათზე; და
- ხელშეკრულების მიერ მოთხოვნილი მთლიანი განთავსებული სიმძლავრე, მათ შორის მოლაპარაკების პროცესში მყოფი, არ აღემატებოდეს 2000 მეგავატს.

ეს პოლიტიკა ძალაში დარჩება სექტორის განვითარების საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე.

ფისკალური რისკების შემსუბუქების კუთხით მნიშვნელოვან საშუალებას წარმოადგენს ელექტროენერჯის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებების ფისკალური რისკების გასაჯაროება.

დანართი 1

№	საწარმოს დასახელება	დამფუძნებელი	წილი	დარგი	ბრუნვა (ათასი ლარი)	დასაქმებულთა რაოდენობა
1	სს საქართველოს რკინიგზა	სს „საპარტნიორო ფონდი“	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	545,506.5	13033
2	სს საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია	სს „საპარტნიორო ფონდი“	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	538,886.1	522
3	მშს მშს საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია	საქართველოს ენერჯეტიკის სამინისტრო	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	232,041.5	724
4	სს ელექტროენერჯეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი	სს „საპარტნიორო ფონდი“	100%	ელექტროენერჯის, აირისა და წყლის წარმოება და განაწილება	230,329.7	75
5	მშს თბილისის სატრანსპორტო კომპანია	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	121,581.4	5854
6	სს საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა	სს „საპარტნიორო ფონდი“	100%	ელექტროენერჯის, აირისა და წყლის წარმოება და განაწილება	106,162.2	1324
7	მშს საქართველოს სახელმწიფო კონების ეროვნული სააგენტო	სსიპ სახელმწიფო კონების ეროვნული სააგენტო	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	71,810.2	765
8	მშს საქართველოს ფოსტა	სსიპ სახელმწიფო კონების ეროვნული სააგენტო	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	62,412.9	4310
9	სს ელმავალმშენებელი	სსიპ სახელმწიფო კონების ეროვნული სააგენტო	12%	დამამუშავებელი მრეწველობა	59,656.5	1045
10	სს ბორჯომი ლიკანი ინტერნეიშენალი	სს „საპარტნიორო ფონდი“	50%	სასტუმროები და რესტორნები	50,812.8	269
11	მშს ენგურჰესი	საქართველოს ენერჯეტიკის სამინისტრო	100%	ელექტროენერჯის, აირისა და წყლის წარმოება და განაწილება	46,530.3	932
12	მშს მშს "საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანია"	საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	100%	ელექტროენერჯის, აირისა და წყლის წარმოება და განაწილება	43,563.9	2747
13	სს კახეთის ენერჯიდისტრიბუცია	სსიპ სახელმწიფო კონების ეროვნული სააგენტო	100%	ელექტროენერჯის, აირისა და წყლის წარმოება და განაწილება	38,004.8	731
14	მშს თბილისერვის გავფი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	36,508.0	4013
15	მშს სახელმწიფო კვებითი უზრუნველყოფა	საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო	100%	სასტუმროები და რესტორნები	30,063.7	1326
16	მშს საქართველოს აეროპორტების გაერთიანება	სსიპ სახელმწიფო კონების ეროვნული სააგენტო	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	26,506.2	277
17	მშს სახელმწიფო მომსახურების ბიურო	სსიპ სახელმწიფო კონების ეროვნული სააგენტო	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების	24,195.1	14
18	მშს მშს „სახელმწიფო სამშენებლო კომპანია“	საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	100%	მშენებლობა	22,348.5	647
19	მშს საქართველოს ლატარიის კომპანია	სსიპ სახელმწიფო კონების ეროვნული სააგენტო	70%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	20,258.9	20
20	სს გაერთიანებული ენერჯეტიკული სისტემა საქუთუნიერგო	საქართველოს ენერჯეტიკის სამინისტრო	50%	ელექტროენერჯის, აირისა და წყლის წარმოება და განაწილება	18,359.0	244
21	სს ტუბერკულიოზისა და ფილტვის დაავადებათა ეროვნული ცენტრი	სსიპ სახელმწიფო კონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	17,717.7	737
22	მშს თბილავიამშენი	სსიპ სახელმწიფო კონების ეროვნული სააგენტო	100%	ვაჭრობა	17,337.7	27
23	მშს მშს „სპორტმშენერვისი“	საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების	15,282.6	69
24	მშს ბათუმის წყალი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ელექტროენერჯის, აირისა და წყლის წარმოება და განაწილება	12,461.6	440
25	სს ინფექციური პათოლოგიის შიდსისა და კლინიკური იმუნოლოგიის	სსიპ სახელმწიფო კონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	10,975.3	369
26	მშს მშს „რეგიონული ჯანდაცვის ცენტრი“	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	10,954.4	1150
27	მშს ბათუმის ავტოტრანსპორტი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	10,289.4	534
28	მშს ფსიქიკური ჯანმრთელობის და ნარკომანიის პრევენციის ცენტრი	სსიპ სახელმწიფო კონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	10,146.9	491
29	მშს სანდასუფთავება	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	9,093.5	718
30	მშს ქ. ბათუმის რესპუბლიკური კლინიკური საავადმყოფო	აჭარის ა/ო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	6,930.3	547
31	მშს მთის კურორტების განვითარების სააგენტო	სსიპ სახელმწიფო კონების ეროვნული სააგენტო	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	5,032.9	220

№	საწარმოს დასახელება	დამფუძნებელი	წილი	დარგი	ზრუნვა (ათასი ლარი)	დასაქმებულთა რაოდენობა
32	შს აკად. ბანანიშვილის სახელობის ფსიქიკური ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	5%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	4,822.8	410
33	შს საქართველოს ტელერადიოცენტრი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	4,614.9	378
34	შს ჰერმესი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	4,568.9	213
35	შსს ო. ჩხობაძის სახ. ინვალიდთა და ხანდაზმულთა სამკურნალო	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	4,553.2	435
36	შსს ქ. ბათუმის ინფექციური პათოლოგიის, შიდსის და	აჭარის ა/ო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	3,857.0	156
37	შსს მარაბდა-კარნახის რკინიგზა	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	3,845.1	95
38	შსს შავი ზღვის ფლორისა და ფაუნის შემსწავლელი სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	3,641.8	155
39	შსს დინამო ბათუმი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	3,455.9	91
40	სს პანექსი	სს „საპარტნიორო ფონდი“	49%	დამამუშავებელი მრეწველობა	3,286.8	28
41	შსს ფოთის საქართველო თავისუფალი ინდუსტრიული ზონა	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	85%	ვაჭრობა	2,830.7	0
42	შსს შსს საქართველოს მყარ ნარჩენების მართვის კომპანია	საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	2,661.5	270
43	შსს სავაჭრო ცენტრი 2009	აჭარის ა/ო	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების	2,647.7	63
44	შსს საფეხბურთო კლუბი ტორპედო ქუთაისი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	2,591.0	95
45	შსს ბათუმის სასწრაფო სამედიცინო	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური	2,293.0	212
46	შსს იჯისი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	50%	დამამუშავებელი მრეწველობა	2,287.3	52
47	შსს დემეტრე 96	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	დამამუშავებელი მრეწველობა	2,184.0	237
48	შსს ბათუმის №1 პოლიკლინიკა	აჭარის ა/ო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	1,934.8	196
49	შსს საფეხბურთო კლუბი შუქურა	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	1,831.9	81
50	შსს საფეხბურთო კლუბი სიონი (LTD Football Club Sioni)	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	1,618.8	89
51	შსს ქალაქ თბილისის ფსიქიკური ჯანმრთელობის ცენტრი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	1,617.2	151
52	შსს რესპუბლიკური კლინიკური ფსიქონევროლოგიური საავადმყოფო	მუნიციპალური საკუთრება (გაუგებარია ვისი საკუთრებაა,	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	1,502.5	152
53	შსს საფეხბურთო კლუბი ზუგდიდი	მუნიციპალური საკუთრება	49%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	1,463.9	60
54	შსს ქუთაისის დ ნაზარიშვილის სახ საოჯახო მედიცინის და საოჯახო მედიცინის რეგიონალური სასწავლო	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	1,453.3	94
55	შსს შეზღუდული შესაძლებლობის პირთა სოციალური რეაბილიტაციის ცენტრი	საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო	100%	დამამუშავებელი მრეწველობა	1,286.1	65
56	სს ვანრიკ აგრო	სს „საპარტნიორო ფონდი“	40%	სოფლის მეურნეობა. ნადირობა და სატყეო მეურნეობა	1,154.9	122
57	შსს "თბილისის ბალნეოლოგიური კურორტი" "Tbilisi- SPA" ჯანმრთელობის და სამედიცინო რეაბილიტაციის ეროვნული სამეცნიერო-პრაქტიკული ცენტრი"	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	1,117.2	33
58	შსს ბათუმის ნავთობგადამამუშავებელი ქარხანა	აჭარის ა/ო	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	1,104.0	23
59	სს ნენსკრა	სს „საპარტნიორო ფონდი“	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	1,099.0	0

№	საწარმოს დასახელება	დამფუძნებელი	წილი	დარგი	ბრუნვა (ათასი ლარი)	დასაქმებულთა რაოდენობა
60	შპს მარნეულის სოფეცალი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ელექტროენერჯის, აირისა და წყლის წარმოება და განაწილება	1,095.5	78
61	შპს ქუთაისის N4 შერეული პოლიკლინიკა	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	1,067.3	133
62	შპს ბავშვთა ჯანმრთელობის ცენტრი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	1,063.7	106
63	შპს რუსთავის მუნიციპალური ავტოტრანსპორტის საწარმო	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	1,056.9	109
64	შპს ქობულეთის წყალი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ელექტროენერჯის, აირისა და წყლის წარმოება და განაწილება	1,044.3	0
65	შპს ინფრასტრუქტურა 2008	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	1,011.8	124
66	შპს ერთობა	მუნიციპალური საკუთრება	15%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	986.9	33
67	შპს საკალათბურთო კლუბი ქუთაისი-2010	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	977.5	26
68	შპს იმერეთი გრინერი	სს „საპარტნიორო ფონდი“	50%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	975.0	0
69	შპს ქუთაისის რეგიონალური სისხლის ბანკი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	970.9	45
70	შპს სასტუმრო ანაკლია	მუნიციპალური საკუთრება (75%-ზუგდიდი)	75%	სასტუმროები და რესტორნები	961.7	41
71	სს აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)	სს „საპარტნიორო ფონდი“	33%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	924.8	0
72	შპს ქარელის კეთილმოწყობის სამსახური	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	895.6	94
73	შპს საფეხბურთო კლუბი კოლხეთი 1913	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	880.8	66
74	შპს აბასთუმნის ტუბსაწინააღმდეგო საავადმყოფო	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	871.5	88
75	შპს შპს მუშთაიძის კულტურისა და დასვენების პარკი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	865.4	61
76	სს „საქართველოს ენერჯეტიკის განვითარების ფონდი“	საქართველოს ენერჯეტიკის სამინისტრო	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	805.6	27
77	შპს ამბროლაურის კომუნალური 2009	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	801.1	79
78	შპს შიდა ქართლის პირველადი ჯანდაცვის ცენტრი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	795.4	100
79	შპს ქუთაისის ფსიქიკური ჯანმრთელობის ცენტრი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	795.1	70
80	შპს რუსთავის ფსიქიკური ჯანმრთელობის ცენტრი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	788.3	74
81	შპს ზედიანის ფსიქიატრიული საავადმყოფო	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	781.0	57
82	შპს კასპის კეთილმოწყობა	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	758.9	98
83	შპს ქ. თბილისის N3 სამკურნალო პროფილაქტიკური ცენტრი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	738.2	169
84	შპს კეთილმოწყობა	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	734.0	79
85	შპს სერვისი-2007	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	723.6	94
86	შპს მარნეულის მუნიციპალიტეტის ავტოპარკი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	716.9	50

№	საწარმოს დასახელება	დამფუძნებელი	წილი	დარგი	ბრუნვა (ათასი ლარი)	დასაქმებულთა რაოდენობა
87	შპს საკალაბურთო კლუბი - რუსთავი 1991	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	700.1	13
88	შპს სენაკის ბავშვთა საავადმყოფო	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	666.3	61
89	შპს დასავლეთ საქართველოს ტუბერკულოზისა და ფილტვის დაავადებათა ცენტრი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	5%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	663.6	54
90	შპს თეთნულდი დეველოპმენტი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	661.6	24
91	შპს MESTIA RESORTS	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	650.9	38
92	შპს Goderdzi Resorts	აჭარის ა/რ	100%	სასტუმროები და რესტორნები	642.8	18
93	შპს კომუნალური მეურნეობა	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	641.3	0
94	შპს საქართველოს ნავთობისა და გაზის სერვისული კომპანია	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	შენეგლობა	634.7	37
95	შპს რუსთავის ნავთობსაგარეო	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	603.2	4
96	შპს ქალაქ თელავის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობის სამსახური	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	579.9	97
97	შპს ინფრასტრუქტურის და კეთილმოწყობის სამსახური	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	576.9	47
98	შპს საჩხერის წყალკანალი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ელექტროენერჯის, აირისა და წყლის წარმოება და განაწილება	574.6	79
99	შპს ალ. ქაჯაიას სახელობის სურამის ფსიქიატრიული საავადმყოფო	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	571.7	80
100	შპს სისხლის გადასხმის საქალაქო	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური	559.5	36
101	შპს ტექსერვისი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	შენეგლობა	553.1	71
102	შპს ქურთის საავადმყოფო	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	538.3	72
103	შპს საზღვაო ტექსერვისი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	დამამუშავებელი მრეწველობა	535.3	26
104	შპს ხობი დასუფთავება და განათება	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	534.4	48
105	შპს წყალთა სახეობის ცენტრი-ტონუსი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	526.5	32
106	შპს კომუნალური-1	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	504.9	128
107	შპს კლინიკური პათოლოგიის სამეცნიერო-პრაქტიკული ცენტრი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	491.8	26
108	შპს აფხაზეთიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა ზუგდიდის პოლიკლინიკა	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	483.2	57
109	შპს ზუგდიდის მუნიციპალური ტრანსპორტი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	479.1	50
110	შპს პერსპექტივა	საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	461.3	37
111	შპს დევნილთა საოჯახო მედიცინის ცენტრი	აფხაზეთის ა/რ	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	460.6	51
112	შპს კეთილმოწყობა	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	452.9	67
113	შპს ქართული ტრადიციები 2011	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	441.7	61
114	შპს საფეხბურთო კლუბი მაჭახელა	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	420.8	30

№	საწარმოს დასახელება	დამფუძნებელი	წილი	დარგი	ზრუნვა (ათასი ლარი)	დასაქმებულთა რაოდენობა
115	სს საკპრესა	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	15%	ვაჭრობა	415.2	0
116	მპს მოედანი 2009	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	409.4	7
117	მპს ქუთაისის მოზარდთა N5 პოლიკლინიკა	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	405.4	52
118	მპს გარდაბანგანათების, კომუნალური განვითარებისა და კეთილმოწყობის სამსახური	მუნიციპალური საკუთრება	100%	მშენებლობა	395.7	74
119	სს სს აკურა	საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	100%	დამამუშავებელი მრეწველობა	373.3	83
120	მპს ქობილისის N25-ე მოზრდილთა პოლიკლინიკა	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	371.0	52
121	მპს თუშური ცხვრის ჯიშსაშენი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	სოფლის მეურნეობა. ნადირობა და სატყეო მეურნეობა	351.9	0
122	სს ნ.მახვილასის სახელობის შრომის მედიცინის და ეკოლოგიის სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	339.2	37
123	სს კურორტი ახტალა	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	339.0	20
124	მპს ამბოლატორიულ-პოლიკლინიკური გაერთიანება	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	337.8	117
125	მპს საჩხერის კეთილმოწყობა	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	335.7	57
126	მპს სენაკის სარაიონთაშორისო ფსქონერგიული დისპანსერი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	332.3	37
127	მპს საფეხბურთო კლუბი ჭიათურა	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	320.0	24
128	მპს ქობულეთის ტრანსრეგულირება	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	319.7	45
129	მპს საყალიბე ქვიშები	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	49%	სამთომომპოვებითი მრეწველობა	311.1	45
130	მპს ზოლნისის მუნიციპალური ტრანსპორტის სამსახური	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	310.8	29
131	მპს საფეხბურთო კლუბი ალგეთი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	300.0	30
132	მპს მცხეთის სოფწყალი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	მშენებლობა	294.6	50
133	მპს საფეხბურთო კლუბი მემსხტე	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	290.2	37
134	მპს კეთილმოწყობა	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	280.5	67
135	მპს ჭიათურბაგირგზები	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	270.2	21
136	მპს რუსთავის რუსთავი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	268.7	58
137	მპს მოზრდილთა და ბავშვთა პათოლოგიის პათოლოგანატომიური სამეცნიერო-პრაქტიკული ცენტრი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	265.4	14
138	მპს ხელბურთის კლუბი ბათუმი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	250.4	21
139	მპს აბაშის საგზაო სამმართველო	მუნიციპალური საკუთრება	100%	მშენებლობა	247.5	37
140	მპს გაზეთი აჭარა და ადჟარა	აჭარის ა/ო	100%	დამამუშავებელი მრეწველობა	244.6	33
141	მპს საქეკსპერტიზა	სსიპ საქართველოს სავაჭრო- სამრეწველო პალატა	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების	237.3	11
142	მპს თუშეთგზა	მუნიციპალური საკუთრება	100%	მშენებლობა	235.6	0
143	მპს ახმეტის კეთილმოწყობის სამსახური	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	235.3	58

№	საწარმოს დასახელება	დამფუძნებელი	წილი	დარგი	ბრუნვა (ათასი ლარი)	დასაქმებულთა რაოდენობა
144	შპს ნარკოლოგიური ცენტრი	აჭარის ა/ო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური	235.2	31
145	შპს ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის გამგეობის შეზღუდული პასუხისმგებლობის საწარმო	მუნიციპალური საკუთრება	100%	სოფლის მეურნეობა. ნადირობა და სატყეო მეურნეობა	228.7	11
146	შპს ქუთისერვის ჯგუფი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	225.6	0
147	შპს შპს ვარდების რევილუციის პარკი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	223.1	17
148	შპს შპს ინფრასტრუქტურის განვითარების კომპანია	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	218.2	43
149	შპს სანდასუფთავება	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	211.6	28
150	შპს ჩოხატაურის ავტოსერვისცენტრი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	211.0	27
151	შპს რეაბილიტაცია	სსიპ სახელმწიფო ქონების	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა	210.5	10
152	შპს თელავის ფსიქონევროლოგიური დისპანსერი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	208.2	20
153	შპს ვალს კომუნალური გაერთიანება	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	205.9	51
154	შპს შპს ცაგერის მანქანა-ტრაქტორთა პარკი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	მშენებლობა	203.9	30
155	შპს ხელვაჩაურის წყალკანალი	მუნიციპალური საკუთრება	100%	სასტუმროები და რესტორნები	201.5	63
156	შპს ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის შპს	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და	192.9	31
157	შპს აფხაზეთიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა თბილისის ბავშვთა პოლიკლინიკა	აფხაზეთის ა/რ ეკონ.სამინისტრო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	181.4	48
158	შპს ონის კომუნალური სამსახური	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	171.0	50
159	შპს საქნავთობპროდუქტი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	167.7	9
160	შპს შპს მოზინდრე 2000	მუნიციპალური საკუთრება	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	164.2	21
161	შპს ქვემო ქართლის რეგიონალური სისხლის გადასხმის სადგური	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	დამამუშავებელი მრეწველობა	151.8	20
162	სს ცეკავშირის ზუგდიდის სასურსათო კომბინატი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	51%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	122.6	9
163	შპს ტექნიკური სპეციალისტების მომზადების ცენტრი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	განათლება	120.2	36
164	შპს დეზინფექციის დეზინსექციის დერატოზაციისა და სტერილიზაციის სპეციალიზირებული ეპიდზედამხედველობის სამსახური	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	117.8	8
165	შპს ზუგდიდის ფარმაცია	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ვაჭრობა	115.3	3
166	შპს ჭიათურის ავტოსადგური	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	49%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	109.4	15
167	შპს სამედიცინო ამბულატორია ფონიჭალა	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	104.6	22
168	0 წინანდლის მამულები	სს „საპარტიზო ფონდი“	50%	მშენებლობა	98.2	13
169	შპს ნეერონი	სსიპ სახელმწიფო ქონების	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური	88.7	18
170	შპს სამედიცინო რეაბილიტაციის ამბულატორიული ცენტრი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	86.4	32
171	შპს გეჯეთის თევზი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	თევზჭერა, მეთევზეობა	73.3	7

№	საწარმოს დასახელება	დამფუძნებელი	წილი	დარგი	ზრუნვა (ათასი ლარი)	დასაქმებულთა რაოდენობა
172	შპს საჭეიფი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ვაჭრობა	68.2	14
173	შპს საკვების წარმოების კომპანია	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	63%	დამამუშავებელი მრეწველობა	66.8	0
174	შპს ახალგორის რაიონული საავადმყოფო	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	60.0	27
175	შპს უნიონი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	20%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების	58.8	3
176	სს საქართველოს ნავთობსადენების კომპანია	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	54.4	7
177	სს ფოთის აეროპორტი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	51.6	0
178	შპს ქუთაისის N2 ქალთა კონსულტაცია	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	44.9	18
179	შპს ახალგორის რაიონული პოლიკლინიკა	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	42.9	26
180	შპს თბილისის №1 სტომატოლოგიური პოლიკლინიკა	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	33.2	15
181	სს სს გეოპიდრო	საქართველოს ენერჯეტიკის სამინისტრო	15%	ელექტროენერჯის, აირისა და წყლის წარმოება და განაწილება	31.2	3
182	სს ხაშურის მინის ტარა	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	23%	დამამუშავებელი მრეწველობა	27.8	19
183	შპს ბორი ილი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	40%	ვაჭრობა	25.6	1
184	შპს საჭეიფისერვისი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	25.1	1
185	შპს ზისტრო	სსიპ სახელმწიფო ქონების	25%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა	24.0	2
186	შპს ქუთაისის პრესის სახლი	სსიპ სახელმწიფო ქონების	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა	20.4	0
187	შპს რუსთავი ჯგუფი	სს „საპარტიზორო ფონდი“	38%	მშენებლობა	18.8	23
188	სს სამტრედია 2002	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	17.3	3
189	სს საქტრანსგაზმრეწვი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ელექტროენერჯის, აირისა და წყლის წარმოება და განაწილება	11.7	0
190	შპს ქ. თბილისის კარდიოლოგიური საავადმყოფო	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	9.6	11
191	სს კურორტი მენჯი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	8.6	3
192	შპს სპეც-კაპ სერვისი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების	8.1	0
193	შპს ქალაქ ბოლნისის აგრობაზარი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების	7.7	0
194	სს სს ნამახვანი	საქართველოს ენერჯეტიკის	100%	მშენებლობა	6.5	12
195	სს ზიზნესცენტრი აგრომონტაჟი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	59%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	5.2	2
196	შპს პროგრესი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	50%	ელექტროენერჯის, აირისა და წყლის წარმოება და განაწილება	4.1	0
197	შპს ქართული კინოს განვითარების ცენტრი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	3.5	1
198	შპს ვახტანგ ზოქორიშვილის სახელობის სეფსისის საწინამდებო ცენტრი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	3.2	4
199	შპს აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიასთან არსებული აფხაზეთის ეკონომიკისა	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	20%	განათლება	0.2	0
200	სს სს სუფსა ენერჯი	საქართველოს ენერჯეტიკის სამინისტრო	20%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	0.1	0
201	შპს კოჯრის კეთილმოწყობა	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	47%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	-	0
202	შპს მ.ტ. (მშენებეკიკოსი)	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	63%	მშენებლობა	-	0

№	საწარმოს დასახელება	დამფუძნებელი	წილი	დარგი	ზრუნვა (ათასი ლარი)	დასაქმებულთა რაოდენობა
203	შპს ქართული ბაზარი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების	-	0
204	სს საქართველოს ტუნგო და ეთერზეთი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	10%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	-	0
205	შპს გეო-ტეკი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	51%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	-	0
206	სს დულაბი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	49%	დამამუშავებელი მრეწველობა	-	0
207	სს რიონი	სსიპ სახელმწიფო ქონების	62%	დამამუშავებელი მრეწველობა	-	0
208	შპს ახალგორის საგზაო სამმართველო	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	შენეშობა	-	0
209	სს ბრილიერი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	10%	სოფლის მეურნეობა. ნადირობა და სატყეო მეურნეობა	-	0
210	სს თეკო	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	90%	სოფლის მეურნეობა. ნადირობა და სატყეო მეურნეობა	-	0
211	სს მარმარილო	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	56%	დამამუშავებელი მრეწველობა	-	0
212	შპს დევები	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	67%	სასტუმროები და რესტორნები	-	0
213	სს ოზურგეთის ნავთობპროდუქტი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	72%	ვაჭრობა	-	0
214	სს საჩხერის საწარმოო კომბინატი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	75%	სამთომომპოვებითი მრეწველობა	-	0
215	სს ჯვარი-94	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	43%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების	-	0
216	სს ჯვარის ნავთობპროდუქტი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	56%	ვაჭრობა	-	0
217	შპს ავიაკომპანია აზავია	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	-	0
218	სს პერლიტი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	27%	დამამუშავებელი მრეწველობა	-	0
219	შპს ცაგერის 16 ს.ს სამმართველო	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	შენეშობა	-	0
220	სს ნავთობპროდუქტი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	51%	ვაჭრობა	-	0
221	შპს იუნიორმენი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	60%	შენეშობა	-	0
222	შპს კვერი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	72%	სოფლის მეურნეობა. ნადირობა და სატყეო მეურნეობა	-	0
223	სს ხობის ნავთობპროდუქტი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	51%	ვაჭრობა	-	0
224	სს საქენერგოტექნომონტი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	46%	შენეშობა	-	0
225	შპს ვარდისუბანი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	70%	სასტუმროები და რესტორნები	-	0
226	შპს ილეკრო	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	20%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	-	0
227	სს ავტომოტოსერვისი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	2%	ვაჭრობა	-	0
228	სს ენერგორემმენი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	9%	შენეშობა	-	0
229	სს შენობა-ნაგებობების მშენებელი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	8%	შენეშობა	-	0
230	შპს ნინოწმინდის უბანი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	56%	დამამუშავებელი მრეწველობა	-	0
231	შპს გზარამადნეული	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	დამამუშავებელი მრეწველობა	-	0
232	შპს მანს ოილი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ვაჭრობა	-	0

№	საწარმოს დასახელება	დამფუძნებელი	წილი	დარგი	ზრუნვა (ათასი ლარი)	დასაქმებულთა რაოდენობა
233	შპს საქართველო-ბელორუსის სავაჭრო-ეკონომიკური სააგენტო	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	10%	ვაჭრობა	-	0
234	შპს მომავალი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	-	0
235	შპს კურორტ წყალტუბოს განვითარების კომპანია	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	-	0
236	შპს საქართველოს სატრასტო-საინვესტიციო კორპორაცია	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	საფინანსო საქმიანობა	-	0
237	შპს სტომადენტ	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	-	0
238	შპს ახალგორის სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სამსახური 03"	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	-	0
239	შპს საფეხბურთო კლუბი ბორჯომი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	-	0
240	შპს მანგლისის საავადმყოფო პოლიკლინიკა	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	-	21
241	შპს თელავის სამხარეო ნარკოლოგიური ცენტრი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	-	0
242	სს სენაკის რაიონული საავადმყოფო	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	-	0
243	სს ზაზა ფანასკერტელი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	-	0
244	შპს რეგიონული ჰოსპიტალი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	-	0
245	შპს ბოლნისი - 2000	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	70%	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების	-	0
246	შპს თბილისის სპორტული მედიცინისა და რეაბილიტაციის ცენტრი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	-	0
247	შპს შვედენი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	10%	სასტუმროები და რესტორნები	-	0
248	შპს სამეგრელო-ზემო სვანეთის ტელერადიოკომპანია სამეგრელო	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	64%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	-	0
249	სს აგროინვესტი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	საფინანსო საქმიანობა	-	0
250	შპს თეთრი ხიდი	სს „საპარტნიორო ფონდი“	50%	მშენებლობა	-	0
251	შპს ჯინ გრინ სითი კორპორაცია	სს „საპარტნიორო ფონდი“	50%	კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	-	0
252	სს სს ნენკრა ჰიდრო	სს „საპარტნიორო ფონდი“	100%	ელექტროენერჯის, აირისა და წყლის წარმოება და განაწილება	-	0
253	შპს შპს გარდაბნის თბოსადგური	სს „საპარტნიორო ფონდი“	49%	ელექტროენერჯის, აირისა და წყლის წარმოება და განაწილება	-	0
254	შპს იტონგ კაუკაზუსი	სს „საპარტნიორო ფონდი“	35%	ვაჭრობა	-	0
255	შპს ჰუმანითი ჯორჯია	სს „საპარტნიორო ფონდი“	49%	დამამუშავებელი მრეწველობა	-	0
256	სს სს დარიალი ენერჯი	საქართველოს ენერჯეტიკის სამინისტრო	23%	მშენებლობა	-	18
257	შპს შპს ახალსოფელი ჰესი	საქართველოს ენერჯეტიკის სამინისტრო	100%	ელექტროენერჯის, აირისა და წყლის წარმოება და განაწილება	-	0
258	შპს შპს Qareli Wind Farm	საქართველოს ენერჯეტიკის სამინისტრო	40%	ელექტროენერჯის, აირისა და წყლის წარმოება და განაწილება	-	0
259	შპს საქართველოს მარკა	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	51%	ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	-	0
260	შპს წნორის მანქანათმშენებელი ქარხანა - 2003	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	74%	დამამუშავებელი მრეწველობა	-	0
261	შპს ნაკადული	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	-	0
262	სს გუდაური	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	სასტუმროები და რესტორნები	-	0
263	შპს ჭუბერი-უმგულის სპეციალიზირებული	მუნიციპალური საკუთრება	100%	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	-	27
264	შპს ლოგოსი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	მშენებლობა	-	0
265	შპს დეო-კლავი	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	20%	დამამუშავებელი მრეწველობა	-	0
266	შპს ანაკლია 2016	სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო	100%	მშენებლობა	-	0
	სულ				2,577,260.3	53,425.0

სს საპარტნიორო ფონდის მართვაში არსებული სახელმწიფოს წილობრივი მონაწილეობით მოქმედი საწარმოებისა და მათ მიერ დაფუძნებული შვილობილი კომპანიები

№	საწარმოს დასახელება	საქმიანობის სახე	პარტნიორის დასახელება
1	სს საქართველოს რკინიგზა	ტვირთების ტრანსპორტირება, მგზავრთა გადაყვანა და ბარგის გადაზიდვა; სარკინიგზო ინფრასტრუქტურის ოპერირება და მართვა; ახალი სარკინიგზო ხაზების პროექტირება და მსენებლობა; არსებული მატერიალური აქტივების მიზნობრივი ექსპლოატაცია და მართვა; სამხედრო-სარკინიგზო გადაყვანა-გადაზიდვების ორგანიზება და განხორციელება საქართველოს კანონების შესაბამისად	სს „საპარტნიორო ფონდი“ (100%)
2	შპს ტრანს-კავკასუს ტერმინალი	საკონტეინერო ტერმინალების მართვა; სარკინიგზო ტვირთების გადაზიდვა; საკონტეინერო ტერმინალების ფუნქციონირებასთან დაკავშირებული საქმიანობის სხვა სახეობების განხორციელება	სს „საქართველოს რკინიგზა“ (100%)
3	შპს რელიევი ფროფერტი მენეჯმენტი	კომპანიის საკუთრებაში არსებული უძრავი/მომრავი ქონების განკარგვა და მართვა კანონმდებლობით დადგენილი წესით	სს „საქართველოს რკინიგზა“ (100%)
4	შპს ბორჯომ-ბაკურიანის რკინიგზა	მგზავრთა სარკინიგზო მომსახურება ბორჯომ-ბაკურიანის ხაზზე	შპს „რელიევი ფროფერტი მენეჯმენტი“ (100%)
5	სს ჯორჯიან რელიევი ქონსტრაქშენ	სამშენებლო საქმიანობა; საპროექტო-კვლევითი საქმიანობა, საინვესტიციო საქმიანობა; უძრავი ქონების განვითარება	სს „საქართველოს რკინიგზა“ (100%)
6	შპს ჯორჯია ტრანზიტი	სატრანსპორტო-საექსპედიციო საქმიანობა და მომსახურება	სს „საქართველოს რკინიგზა“ (100%)
7	შპს ჯორჯიან ტრანზიტ ლაინი	საექსპედიტორო მომსახურების გაწევა	სს „საქართველოს რკინიგზა“ (100%)
8	სს საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია	ნავთობისა და გაზის მოპოვება, ტრანსპორტირება და ტრანზიტი, საქართველოს მოსახლეობისა და იურდიული პირების ზუნებრივი გაზით მომარაგების უზრუნველყოფა	სს „საპარტნიორო ფონდი“ (100%)
9	სს საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა	ელექტროენერჯის გადაცემა, დისპეტჩერიზაცია	სს „საპარტნიორო ფონდი“ (100%)
10	შპს ენერგოტრანსი	ელექტროენერჯის გადაცემა	სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“ (100%)
11	სს კარჩალ ენერჯი	ელექტროენერჯის გადაცემა	სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“ (100%)
12	სს ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი	საბალანსო ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ყიდვა-გაყიდვა და კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა საქმიანობის განხორციელება	სს „საპარტნიორო ფონდი“ (100%)
13	სს თელასი	ელექტროენერჯის შესყიდვა და გაყიდვა; ელექტრონული ქსელების მომსახურება და ექსპლოატაცია; ელექტროენერჯის სატრანზიტო მომსახურება; აზონეტთა ტექნიკური მომსახურება	სს „საპარტნიორო ფონდი“ (24%)
14	შპს საქართველოს შავი ზღვის პორტი	საპორტო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა/ოპერირება	სს „საპარტნიორო ფონდი“ (100%)
15	შპს თბილისის ლოგისტიკის ცენტრი	ლოგისტიკური ინფრასტრუქტურის განვითარება	სს „საპარტნიორო ფონდი“ (100%)
16	შპს საქართველოს ხილისა და ბოსტნეულის ექსპორტის კომპანია	კვების პროდუქტების წარმოება/დისტრიბუცია	შპს „თბილისის ლოგისტიკის ცენტრი“ (100%)
17	შპს საქართველოს პროდუქტი	ქართული პროდუქციის პოპულარიზაცია	შპს „თბილისის ლოგისტიკის ცენტრი“ (100%)
18	სს ნენსკრა	ჰესის მშენებლობა/ოპერირება	სს „საპარტნიორო ფონდი“ (100%)
19	შპს ლაგოდეხის სავაჭრო ცენტრი	სავაჭრო ცენტრის მშენებლობა	სს „საპარტნიორო ფონდი“ (100%)
20	შპს გარდაზნის თბოსადგური	გარდაზნის მუნიციპალიტეტში თბოელექტროსადგურის მშენებლობა და ოპერირება კანონმდებლობით დადგენილი წესით	სს „საპარტნიორო ფონდი“ (49%); შპს „აი-სი-ი-ეს ICES“ (51%)
21	სს ბორჯომი ლიკანი ინტერნეიშენალი	სასტუმროს მშენებლობა და ოპერირება	შპს „კმგ-სერვის საქართველო“ (50%)
22	სს პანესი	სამშენებლო სენდვიჩპანელების წარმოება	სს „საპარტნიორო ფონდი“ (49%); შპს „აი-სი-ი-ეს ICES“ (51%)
23	შპს "თბილისის ბავშვთა ინფექციური კლინიკური საავადმყოფო"	საავადმყოფო	სს "საპარტნიორო ფონდი" (100%)
24	სს "უნივერსალური სამედიცინო ცენტრი"	ონკოლოგიური საავადმყოფო	სს "საპარტნიორო ფონდი" (100%)
25	შპს აკადემიკოს ნიკოლოზ ყიფშიძის სახელობის ცენტრალური საუნივერსიტეტო კლინიკა	საავადმყოფო	სს "საპარტნიორო ფონდი" (100%)
26	სს "აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები"	კომპოზიტური საავიაციო ნაწილების საწარმო	სს "საპარტნიორო ფონდი" (33%), შპს პროექტი (33%), Elbit Systems Cyclone Ltd. (34%)
27	სს "ვანრიკ აგრო"	ლურჯი მოცვის მოყვანა და ექსპორტი	სს "საპარტნიორო ფონდი" (42%) ფიზიკური პირები ირაკლი და ვიქტორია ფარცვანია (58%)
28	შპს "იმერეთი გრინერი"	სათბური სამტრედიასში	სს "საპარტნიორო ფონდი" (49.9%), შპს "Georgian Fresh Holding B.V."

სს საპარტნიორო ფონდის საინვესტიციო პროექტები

(მლნ აშშ დოლარში)

	სფერო	ფონდის ინვესტიცია		ფონდის მილიანი ინვესტიცია	პარტნიორის ინვესტიცია	გარე სესხი	პროექტის სრული დირეზიულება	რეგიონი	კომენტარი	
		2016 წლის ჩათვლით	2017							
1	ნენსკრა (280 მგვტ ჰიდროელექტროსადგომი)	ენერჯეტიკა	10.5	8.5	19	171	640	830	სამეგრ. ზემო სვანეთი	შშ-ს მხრიდან დასრულდება 2021 წელს
2	ანაკლისის პორტი	ინფრასტრუქტურა		100	100				სამეგრ. ზემო სვანეთი	პროექტი შედგება რამდენიმე ფაზისაგან, პირველი ეტაპის ჯამური დირეზიულება არის 594 მლნ აშშ დოლარი, საიდანაც ფონდის სესხი 100 მლნ აშშ დოლარი, საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტების სესხი 284 მლნ აშშ დოლარი, კონსორციუმის კაპიტალი 60 მლნ აშშ დოლარი და ოპერატორის ინვესტიცია 150 მლნ აშშ დოლარი. მიწების გამოსყიდვა პირდაპირ სახელმწიფოს მიერ მოხდება.
3	პანეუსი (სენდვიჩ პანელების საწარმო)	წარმოება	1.85	0.35	2.2	2.4	1.4	6	ქვ. ქართლი	საწარმო გაეშვა 2015 წლის ივლისში, ფონდის შენატანებით ხდება იტალიური დანადგარების შექმნის გადაადგილებული გადახდები
4	მეცხოველეობის ფერმა - ალაშნა	სოფ. მეურნეობა		2.4	2.4	4	6	12.4	ქვ. ქართლი	ხელმოწერილია პარტნიორთა შეთანხმება. მიმდინარეობს სამშენებლო სამუშაოები
5	ვანრიკ აგრო-ლურჯი მოცივი	სოფ. მეურნეობა	2	0.2	2.2	3.3	1	6.5	გურია	საწარმოო ხაზი გაეშვა 2015 წლის ივნისში, 2016 წლის ოქტომბერში დასრულდა დამატებითი პლანტაციის გაშენება. ფონდის დარჩენილი კაპ. შენატანები ხმარდება საბრუნავი საშუალებების
6	მულტიფუნქციური სავაჭრო ცენტრი რიხში	ინფრასტრუქტურა	7	1.5	8.5			8.5	სამეგრ. ზემო სვანეთი	ცენტრი ფუნქციონირებს 2016 წლის თებერვლიდან
7	თვითმფრინავების ნაწილების წარმოება (ELBIT)	წარმოება	40		40	20	25	85	თბილისი	შშ-ს მხრიდან დასრულდება 2018 წელს
8	სასტუმრო Best Western ქობულთა	უძრ. ქონება	1.4		1.4	1.4	0	2.8	იმერეთი	შშ-ს მხრიდან დასრულდება 2016 წლის დეკემბერში
9	სასტუმრო ჰაიატი (თბილისი)	უძრ. ქონება		12	12	20.6	38.7	71.3	თბილისი	შშ-ს მხრიდან დასრულდება 2019 წელს
10	ლუხუნი ჰესი (17 მგვტ)	ენერჯეტიკა	5.5		5.5	6.7	14.2	26.4	რაჭა	შშ-ს მხრიდან დასრულდება 2018 წელს
11	კასლეთი ჰესი (10 მგვტ)	ენერჯეტიკა		1.8	1.8	2	7.5	11.3	სამეგრ. ზემო სვანეთი	მიმდინარეობს მოლაპარაკება საქართველოს ბანკთან და EBRD-ისთან სესხის გამოყოფაზე
12	სასტუმრო აბასთუმანი	უძრ. ქონება		4.5	4.5	7.3	13	24.8	სამცხე-ჯავახეთი	მიმდინარეობს მოლაპარაკება ბანკებთან სესხის მოსაზიდად
13	სასტუმრო Park Inn თბილისი	უძრ. ქონება		4	4	5	9	18	თბილისი	მიმდინარეობს მოლაპარაკება ბანკებთან სესხის მოსაზიდად
14	სასტუმრო ლობოტა	უძრ. ქონება		5.4	5.4	8.4	7.2	21	კახეთი	ფინანსდება არსებული კომპლექსის გაფართოვება. შშ-ს მხრიდან დასრულდება 2017 წლის ბოლოს
15	ჰუმანიტი ვორჯია - ფარმაცეპეტიკული ქარხანა	წარმოება	9.8	26.4	36.2	38.3	55.5	130	თბილისი	შშ-ს მხრიდან დასრულდება 2019 წელს
16	Radisson წინანდალი	უძრ. ქონება	6	4	10	10	10	30	კახეთი	შშ-ს მხრიდან დასრულდება 2019 წელს
17	სამშენებლო ბლოკები "Ytong"	წარმოება		5	5	9		14	თბილისი	შშ-ს მხრიდან დასრულდება 2018 წელს
18	ვაშლის ბაღები და სასაწყობო მეურნეობა	სოფ. მეურნეობა		0.5	0.5	1	0.1	1.6	შიდა ქართლი	მიმდინარეობს ტექნიკური პირობების დაზუსტება
19	მარმარილოს მოპოვება და გადამამუშავება	წარმოება		0.6	0.6	0.6	1.4	2.6	იმერეთი	მიმდინარეობს მოლაპარაკება ბანკებთან სესხის მოსაზიდად
20	Gazell Fund	სხვადასხვა		5.5	5.5			5.5		ფონდის მიერ მოხდება Gazell -ის ფონდში ინვესტირება, რომელიც თავის მხრივ დააფინანსებს სხვადასხვა საინვესტიციო პროექტებს
21	ექსპორტის სააგენტო	სხვადასხვა		7	7			7		ფონდი მიერ ფუნდდება ექსპორტის საკრედიტო სააგენტო
22	სტარტაპ საქართველო	სხვადასხვა	1.24	4	5.24			5.24		ფონდმა დააფუნდა სტარტ აპ ფონდი, რომელიც ახორციელებს
23	კოლხა - სიმინდის ზეთისა და კომბინირებული საკვების საწარმო	წარმოება		0.65	0.65	1	2.6	4.25	სამეგრ. ზემო სვანეთი	მიმდინარეობს ბანკთან მოლაპარაკება სესხის მოსაზიდად
24	რომანოვების სასახლის რეაბილიტაცია	სხვადასხვა		2	2			2	სამცხე-ჯავახეთი	მიმდინარეობს პროექტირება
25	ეკო სიტი	უძრ. ქონება			0	100	100	200	თბილისი	ფონდი მირითად კაპ. შენატანს განახორციელებს მიწით, მიმდინარეობს პროექტირება და მოლაპარაკება დაინანსების მოსაძიებლად
26	ლოგისტიკის ცენტრი რუსთავი	ინფრასტრუქტურა			0	20	50	70	ქვ. ქართლი	ფონდი მონაწილეობას მხოლოდ მიწის შენატანით განახორციელებს. მიმდინარეობს პროექტირება
27	კვერცხის წარმოება	წარმოება		2	2	2	6	10	კახეთი	მიმდინარეობს მოლაპარაკება ბანკებთან სესხის მოსაზიდად
28	სამაცივრე მეურნეობა ფოთში	ინფრასტრუქტურა		0.35	0.35	0.35	0.7	1.4	სამეგრ. ზემო სვანეთი	მიმდინარეობს მოლაპარაკება ბანკებთან სესხის მოსაზიდად
29	სავაჭრო ცენტრი ნიზა დელისი	ინფრასტრუქტურა		6.5	6.5	19	11.5	37	თბილისი	მიმდინარეობს პროექტის შესწავლა
30	სასტუმრო Best Western გუდაურში	უძრ. ქონება		2	2	2.9	4.3	9.2	მცხეთა-მთიანეთი	მიმდინარეობს მოლაპარაკება ბანკებთან სესხის მოსაზიდად
	ჯამი		85.29	207.15	292.44	456.25	1005.1	1653.79		